अनुदानको मल वितरण व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२

स्वीकृत मितिः	**दर्ता नं:**
२०८२/०४/०७	०८/०८२
पहिलो संशोधनः	
२०८२/१२/०६	१५१/०८२
दोस्रो संशोधन	
२०८३/०१/१६	२/०८३

मलको सहज र सुलभ आपूर्ति मार्फत कृषि उत्पादन एवं उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य सुरक्षा तथा देशको आर्थिक समृद्धिमा योगदान गर्न तथा नागरिकको मौलिक अधिकारको रुपमा संविधानमा व्यवस्था गरिएको खाद्य सम्बन्धी हकको कार्यान्वयनमा टेवा पुर्‍याउन लागत सहभागिताको आधारमा कृषकलाई अनुदानमा उपलव्ध गराइने रासायनिक मलको ᶲआपूर्ति, बिक्री वितरण तथा मल वितरक कम्पनीहरुलाई मन्त्रालयबाट दिइने निकासा सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित, पारदर्शी एवं प्रभावकारी बनाउन, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ६५ को उपदफा (४) बमोजिम कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले यो कार्यविधि बनाएको छ।

परिच्छेद-१
प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस कार्यविधिको नाम "अनुदानको मल वितरण व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२" रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि स्वीकृत भएको मितिबाट लागू हुनेछ।

२. **परिभाषाः** विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

(क) "कम्पनी" भन्नाले कम्पनी ऐन, २०६३ बमोजिम दर्ता भएका कम्पनी सम्झनु पर्छ।

ᶲ(क१) "अनुदान" भन्नाले विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम अन्तर्गत लागत सहभागिताका आधारमा कृषकलाई तोकिएका मलहरूमा उपलब्ध गराइने अनुदान सम्झनु पर्छ र यस शब्दले नेपाल सरकारद्वारा तोकिएका मलहरुमा मल आयात तथा वितरण व्यवस्थापनको लागत मूल्य र मन्त्रालयले कृषकलाई सहुलियत दिने प्रयोजनको लागि तोकेको आयात विन्दुको बिक्री मूल्य बीचको फरकलाई समेत जनाउँनेछ।

ᶲ(क२) "आर्थिक प्रशासन शाखा" भन्नाले मन्त्रालयको आर्थिक प्रशासन शाखा सम्झनु पर्छ।

ᶲ (क३) "आपूर्तिकर्ता" भन्नाले मल वितरक कम्पनीहरुसँग मल आपूर्ति गर्न खरिद सम्झौता गरेका प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएका स्वदेशी तथा विदेशी फर्म, कम्पनी वा निकाय सम्झनु पर्छ।

ᶲ दोस्रो संशोधन द्वारा थप ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

(ख) “जिल्ला समिति” भन्नाले दफा २५ बमोजिमको जिल्लास्तरको मल वितरण व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ।

(ग) “प्रदेश मन्त्रालय" भन्नाले प्रदेश सरकारको कृषि सम्बन्धी विषय हेर्ने मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(घ) “प्रदेश समिति" भन्नाले दफा २३ बमोजिमको प्रदेश मल वितरण व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ।

(ङ) “प्राविधिक समिति" भन्नाले दफा २१ बमोजिमको प्राविधिक समिति सम्झनु पर्छ।

(च) “फर्म" भन्नाले प्राइभेट फर्म रजिष्ट्रेशन ऐन, २०१४ बमोजिम दर्ता भएका फर्म सम्झनु पर्छ।

ф (च१) "फरफारक सिफारिस समिति" भन्नाले दफा ९ उपदफा (४) बमोजिम गठन हुने समिति सम्झनु पर्छ।

(छ) “मल" भन्नाले लागत सहभागिताको आधारमा कृषकलाई अनुदानमा उपलव्ध गराइने रासायनिक मल सम्झनु पर्छ।

(ज) “मल वितरक कम्पनी" भन्नाले कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेड र साल्ट ट्रेडिङ्ग कर्पोरेशन लिमिटेड सम्झनु पर्छ र सो शब्दले दुवै कम्पनीहरु मातहतका कार्यालयलाई समेत जनाउनेछ।

(झ) “मन्त्रालय" भन्नाले नेपाल सरकारको कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सम्झनु पर्छ।

ф (झ१) “महाशाखा” भन्नाले मन्त्रालयको मल सम्वन्धि विषय हेर्ने महाशाखा सम्झनु पर्छ।

(ञ) “विक्रेता" भन्नाले मल वितरक कम्पनीबाट यस कार्यविधि बमोजिम मल बिक्री वितरण कार्य गर्न अनुमति वा डिलरशिप प्राप्त गरेका सहकारी संस्था, फर्म वा कम्पनी सम्झनु पर्छ।

ф (ञ १) "शाखा" भन्नाले महाशाखा अन्तर्गतको मल सम्वन्धि विषय हेर्ने शाखा सम्झनु पर्छ।

(ट) “सहकारी संस्था" भन्नाले सहकारी ऐन, २०७४ बमोजिम दर्ता भएको सहकारी संस्था सम्झनु पर्छ।

(ठ) “स्थानीय समिति” भन्नाले दफा २७ बमोजिमको स्थानीय तह मल वितरण व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ।

(ड) “समिति” भन्नाले भन्नाले दफा १९ बमोजिमको मल आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ।

ф दोस्रो संशोधन द्वारा थप ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

परिच्छेद-२

अनुदानको मल आपूर्ति तथा कोटा सम्बन्धी व्यवस्था

३. **अनुदानमा मल उपलब्ध गराउन सक्नेः** (१) नेपाल सरकारले कृषकलाई लागत सहभागिताको आधारमा अनुदानमा मल उपलब्ध गराउन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि मन्त्रालयले मल वितरक कम्पनी मार्फत मलको आपूर्ति गर्नेछ।

(३) मल वितरक कम्पनी मार्फत आपूर्ति गर्ने मलको प्रकार र परिमाण मन्त्रालयले तोके बमोजिम हुनेछ।

४. **मलको माग संकलन तथा प्रक्षेपणः** (१) मन्त्रालयले प्रदेश मन्त्रालयहरुबाट प्राप्त मलको माग, मल खपतको अवस्था लगायतको आधारमा मलको माग प्रक्षेपण गर्नेछ।

(२) मन्त्रालयले जेठ मसान्तभित्र प्रदेश मन्त्रालयबाट माग भएको मलको प्रकार र परिमाण तथा नेपाल सरकारबाट विनियोजित बजेटको आधारमा आगामी आर्थिक वर्षका लागि अनुदानमा उपलब्ध गराउन सकिने मलको प्रकार र परिमाण निर्धारण गरी सार्वजनिक गर्नेछ।

(३) प्रदेश मन्त्रालयले प्रदेशमा आगामी आर्थिक वर्षका लागि आवश्यक पर्ने मलको प्रकार र परिमाण स्थानीय तहगत रुपमा खुलाई चालु आ.ब. को फागुन मसान्तभित्र मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(४) स्थानीय समितिले आगामी आर्थिक वर्षको लागि आवश्यक पर्ने मलको प्रकार र परिमाण खुलाई फागुन १५ भित्र प्रदेश मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

५. **मलको कोटा निर्धारण गरिनेः** (१) मन्त्रालयले प्रदेश मन्त्रालयको सिफारिसको आधारमा जेठ मसान्तभित्र अनुसूची - १ को आधारमा आगामी आर्थिक वर्षको लागि बफर स्टक बाहेकको मलको प्रदेशगत वार्षिक कोटा (प्रतिशत) निर्धारण गरी सोको जानकारी प्रदेश मन्त्रालयलाई गराउने छ।

(२) प्रदेश मन्त्रालयले प्रदेश समितिको सिफारिसको आधारमा उपदफा (१) बमोजिम निर्धारण गरिएको कोटा अन्तर्गत रही अनुसूची-१ मा उल्लिखित आधार र भारमा आधारित रही प्रदेश भित्रका स्थानीय तहहरुको लागि मलको कोटा निर्धारण गर्नेछ।

(३) प्रदेश मन्त्रालयले प्रदेश समितिको सिफारिसको आधारमा स्थानीय तहको लागि मलको कोटा वा प्रतिशत आवश्यकता अनुसार वार्षिक वा त्रैमासिक रुपमा वा मलको लट पिच्छे तोक्न सक्नेछ।

(४) प्रदेश मन्त्रालयले कोटा विभाजनको लिखित जानकारी सम्बन्धित स्थानीय तह, जिल्ला प्रशासन कार्यालय र मल वितरक कम्पनीहरुका प्रादेशिक वा शाखा कार्यालयलाई गराउनेछ।

(५) समिति र प्रदेश समितिले उपदफा (१) र (२) बमोजिम तोकेको कोटा आवश्यकता अनुसार परिवर्तन गर्न सक्नेछन्।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

६. **बफर स्टकको व्यवस्थाः** (१) बार्षिक परिमाणको १० (दश) प्रतिशत मल वफर स्टकको रुपमा मल वितरक कम्पनीहरुले कायम राख्नु पर्नेछ।

[α] (२) उपदफा (१) बमोजिमको बफर स्टकमा रहेको मल खाद्य सुरक्षाका दृष्टिले महत्वपूर्ण धान, मकै, गहुँ लगायतका प्रमुख बाली तथा वीउ उत्पादनका लागि परिचालन गरिने छ।

[α] (३) सरकारी कृषि फार्म, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् अन्तर्गतका अनुसन्धान केन्द्र, कार्यालय, कृषि विज्ञान अध्यापन हुने विश्वविद्यालय, क्याम्पसलाई अनुसन्धान तथा परीक्षण वा बीउ तथा बाली उत्पादन कार्यको लागि आवश्यक पर्ने मल अनुसूची -१४ अनुसारको फाराम भरी मल वितरक कम्पनीका नजिकको कार्यालयमा माग गरेमा वफर स्टकबाट मल दिन सकिनेछ।

[β](४) उपदफा (३) बमोजिम प्राप्त माग विश्लेषण गरी आवश्यक मलको परिमाण मल वितरक कम्पनीका कार्यालयले बफर स्टकमा रहेको परिमाण मध्येबाट तोकिएको मूल्य लिई उपलव्ध गराउनु पर्नेछ।

[β](५) मल वितरक कम्पनी मार्फत संचालन हुने कृषि उत्पादन तथा बीजबृद्धि कार्यक्रमका लागि मल वितरक कम्पनी मार्फत अनुरोध भएमा मन्त्रालयको कृषि विकास महाशाखाले बफर स्टकमा रहेको मलबाट व्यवस्थापन गर्न निर्देशन दिन सक्नेछ।

[β](६) प्रदेश मन्त्रालयले सम्बन्धित प्रदेशको भूगोलभित्र रहेका स्थानीय तह वा मलको अभाव भएको बाली उत्पादन क्षेत्रमा मल परिचालन गर्नुपर्ने अवस्था भएमा अनुसूची -१५ बमोजिमको फारम भरी कागजात सहित मन्त्रालय समक्ष लिखित माग गर्न सक्नेछ।

[β](७) समितिले मन्त्रालयमा प्राप्त मागको आधारमा बफर स्टकमा रहेको मलको मौज्दात अवस्थाको विश्लेषण गरी मलको परिमाण बाँडफाँडको निर्णय गरी सोही निर्णयका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहको मल विक्रेता मार्फत परिचालन हुने गरी प्रचलित मूल्यमा बिक्री वितरण गर्न मल वितरक कम्पनीलाई निर्देशन दिन सक्नेछ।

[β](८) उपदफा (५) र (६) मा जुनसुकै व्यवस्था गरिएको भएतापनि बफर स्टकमा न्यून परिमाणमा मल मौज्दात रहेको अवस्था वा प्रमुख खाद्यान्न बालीको खेती सिजनमा मलको उपलव्धता हुन सक्ने अवस्था विद्यमान नरहेमा बफर स्टकमा रहेको मलको परिचालन गर्न मन्त्रालय बाध्य हुने छैन।

[β](९) मल वितरक कम्पनीले यस कार्यविधि बमोजिम बफर स्टकमा रहेको र बफर स्टकबाट बिक्री वितरण गरेको मलको परिमाण सहितको मासिक विवरण अनुसूची -१६ बमोजिमको ढाँचामा मन्त्रालयलाई उपलव्ध गराउनु पर्नेछ।

[α] पहिलो संशोधन द्वारा हेरफेर ।

[β] पहिलो संशोधन द्वारा थप ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

β(१०) मन्त्रालय, प्रदेश मन्त्रालय र मल वितरक कम्पनीले बफर स्टकबाट विक्री वितरण भएको मलको वितरण एवम् उपयोग अवस्थाको आवश्यकता अनुसार अनुगमन र निरीक्षण गर्न सक्ने छन्।

β(११) उपदफा (१०) बमोजिमको अनुगमन र निरीक्षण प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

७. **सञ्चालन खर्च सम्वन्धी व्यवस्था:** (१) मन्त्रालयले मलको खरिद तथा वितरण कार्यमा संलग्न मल वितरक कम्पनीहरुलाई लागत सहभागिताको आधारमा अनुदानमा उपलब्ध गराइने मलको खरिद तथा वितरण कार्य गरे वापत सञ्चालन खर्च उपलव्ध गराउनेछ।

(२) मल वितरक कम्पनीले अनुदानमा वितरण गरिने मलको आयात, सञ्चय र बिक्री वितरण कार्य गरे वापत प्रति के.जी. बढीमा रु. १.२५ सञ्चालन खर्च प्राप्त गर्नेछ। सो रकम मध्ये आयात विन्दुको लागि निर्धारण गरिने बिक्री मूल्यमा रु.१.०० थप गरी प्राप्त गर्ने र बाँकी रकम रु. ०.२५ प्रति केजी नेपाल सरकारबाट रासायनिक मल अनुदानको लागि उपलब्ध गराइने अनुदान बजेटबाट व्यवस्था गरिनेछ।

(३) विक्रेताले सञ्चालन एवं व्यवस्थापन खर्च बापत बढीमा प्रति केजी रु. १.०० पाउने छन्।

८. **बजेट तर्जुमा एवं व्यवस्था:** (१) मन्त्रालयले वित्तीय स्रोतको वर्तमान अवस्था, मलको अन्तर्राष्ट्रिय बजार मूल्य, मल वितरक कम्पनीहरुको संस्थागत क्षमता लगायतको आधारमा लागत सहभागिताको आधारमा कृषकलाई उपलब्ध गराइने मलको वार्षिक परिमाण यकिन गरी आवश्यक अनुदान बजेटको तर्जुमा गर्नेछ।

(२) मल वितरक कम्पनीहरु मार्फत समयमै खरिद प्रक्रिया शुरु गरी मलको आपूर्ति सुनिश्चित गर्न मन्त्रालयले आगामी आ.व का लागि चालु आ.व. मा नै अर्थ मन्त्रालयमा निश्चित बजेटको स्रोत सहमति प्रदान गर्न अनुरोध गर्नेछ।

९. **अनुदान बजेटको निकासा तथा फरफारक:** μ(१) मल वितरक कम्पनीहरुले अनुदानको मल आपूर्ति गरे वापत आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानी गर्ने प्रयोजनको लागि मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमका कागजातहरू सहित आधिकारिक पत्र मार्फत निकासा माग गर्नु पर्नेछ।

क. मल वितरक कम्पनीहरुले मल खरिदका लागि आपूर्तिकर्तासँग भएको सम्झौता,
ख. प्रतित पत्रको प्रतिलिपि,
ग. बिल अफ ल्याडिङ्ग (Bill of Ladding) को प्रतिलिपि,
घ. नगद योजना (cash flow statement),
ङ. भारतको कोलकत्ता बन्दरगाह बाहेकका अन्य बन्दरगाहबाट प्राप्त हुने मलको हकमा भारत सरकारले दिएको पुन: निर्यात अनुमितपत्र,
च. उत्तरी नाका प्रयोग गरी आयात गर्दा मल वितरक कम्पनीहरूले मल आयातको श्रोतबाट नेपालको तोकिएको नाका तर्फ मल चलानी गरेको प्रमाण स्वरूप रेल्वे रिसिप्ट, ट्रक चलानी वा सो सरहका अन्य कागजात,

β पहिलो संशोधन द्वारा थप ।
μ दोस्रो संशोधन द्वारा हेरफेर ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं
सचिव

छ. तोकिएका कागजात सहित निकासा माग गरिएको कार्यकारी प्रमुखद्धारा हस्ताक्षरित पत्र।

μ(२) मन्त्रालयले समितिको सिफारिसको आधारमा मल आयात विन्दुसम्म मल आयात तथा वितरण व्यवस्थापन गर्दाको लागत मूल्य र मन्त्रालयले तोकेको आयात विन्दुको बिक्री मूल्य बीचको फरक यकिन गरी अनुदान रकम र उपदफा (७) को खण्ड (ग) बमोजिम मल वितरक कम्पनीलाई थप निकासा गर्नु पर्ने अनुदान रकम देहाय अनुसार उपलब्ध गराउने छ।

क. महाशाखाले मल वितरक कम्पनीहरूबाट प्राप्त निकासा मागको पत्र उपर आवश्यक जाँचबुझ गरी प्राविधिक समितिको बैठकमा छलफल तथा निर्णयको लागि पेश गर्नेछ।

ख. प्राविधिक समितिले प्रचलित कानून तथा यस कार्यविधिको अधिनमा रहि निकासा हुनु पर्ने रकम समितिमा सिफारिस गर्नेछ।

ग. समितिले प्राविधिक समितिको सिफारिस समेतको आधारमा मल वितरक कम्पनीहरुलाई अनुदान वापतको रकम निकासाको लागि मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्नेछ।

घ. खण्ड (ग) बमोजिमको अनुदान रकम निकासा सम्वन्धमा समितिको निर्णयको आधारमा शाखाले निकासाको प्रक्रिया अघि बढाउनेछ।

ङ. मन्त्रालयको निर्णयको आधारमा आर्थिक प्रशासन शाखाले मल वितरक कम्पनीहरुलाई अनुदान रकम निकासा गर्नेछ।

च. कुनै कारणबाट चालु आर्थिक वर्षमा अनुदान उपलब्ध गराउन नसकिएमा, दायित्व सिर्जना भएको अनुदान रकम अर्को आर्थिक वर्षको बजेटबाट समेत उपलब्ध गराउन सकिनेछ।

छ. मन्त्रालयमा लागत सहभागिताको आधारमा कृषकहरुलाई अनुदानमा मल उपलव्ध गराउने कार्यक्रम शिर्षक अन्तर्गत बजेट पूरा खर्च नहुने अवस्थामा मन्त्रालयबाट स्वीकृत मल आपूर्ति योजना बमोजिम चालु आ.व. मा सम्झौता भई मल आयातको क्रममा रहेको तर आषाढ मसान्त भित्र नेपाल भित्रि नसकेको मलको हकमा समितिले मल वितरक कम्पनीहरुलाई अर्को आ.व. को श्रावण मसान्त सम्म कम्तिमा उपदफा (१) को खण्ड (ग), (ङ) र (च) बमोजिमको कागजात प्राप्त हुने अवस्था विद्यमान रहेको भनि मल वितरक कम्पनीहरुको लिखित प्रतिवद्धताको आधारमा त्यसरी नेपाल भित्रिने क्रममा रहेको मलको लागि अनुदान रकम निकासा उपलव्ध गराउन मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्न सक्ने छ।

तर अर्को आ.व. को श्रावण मसान्तसम्म तोकिएको कागजात मन्त्रालयलाई उपलव्ध गराउन नसकेको अवस्थामा मल वितरक कम्पनीहरुले यस्तो अनुदान रकम निकासा मन्त्रालयलाई फिर्ता गर्नु पर्नेछ।

(३) मन्त्रालयले लागत सहभागिताको आधारमा कृषकलाई अनुदानमा उपलव्ध गराउने मलको अनुदान वापत मल वितरक कम्पनीहरुलाई उपलव्ध गराइएको निकासा रकमको फरफारक आगामी आ.व. को पहिलो त्रैमासिक अवधि भित्र गर्ने व्यवस्था मिलाउनेछ।

μ दोस्रो संशोधन द्वारा हेरफेर ।

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं
सचिव

ᶲ(४) मन्त्रालयले अनुदान वापत मल वितरक कम्पनीहरुलाई उपलव्ध गराएको निकासा रकमको फरफारक कार्यका लागि तपसिल अनुसारको फरफारक सिफारिस समिति गठन गर्नेछ।

क. शाखा प्रमुख, आर्थिक प्रशासन शाखा, मन्त्रालय, -संयोजक
ख. शाखा प्रमुख, आर्थिक प्रशासन शाखा, अर्थ मन्त्रालय, -सदस्य
ग. शाखा प्रमुख, शाखा, मन्त्रालय, -सदस्य
घ. आर्थिक महाशाखा प्रमुख, सम्बन्धित मल वितरक कम्पनी -सदस्य
ङ. अधिकृत, आर्थिक प्रशासन शाखा, मन्त्रालय, -सदस्य
च. अधिकृत, शाखा, मन्त्रालय, -सदस्य-सचिव

ᶲ (५) फरफारक सिफारिस समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।

ᶲ (६) फरफारक सिफारिस समितिको सचिवालयको काम मन्त्रालयको शाखाले गर्नेछ।

ᶲ (७) फरफारक सिफारिस समितिको काम र कर्तब्य देहाय बमोजिम हुनेछ।

क. मन्त्रालयले हरेक आर्थिक वर्षमा मल वितरक कम्पनीहरुलाई अनुदान वापत उपलव्ध गराएको अनुदान रकमको यकिन गर्ने।

ख. आयात विन्दुमा तोकिएको विक्री मूल्य र मल वितरक कम्पनीहरुलाई मल आयात गर्दा लागेको खर्चको फरक यकिन गरी मल वितरक कम्पनीलाई सो आर्थिक वर्षको कारोबार अनुसार उपलव्ध गराउनु पर्ने खुद अनुदानको रकम हिसाव गर्ने। यसरी खुद अनुदान रकमको हिसाब गर्दा मल वितरक कम्पनीहरुको आयात विन्दुस्थित कार्यालयदेखि मल वितरक कम्पनीका सम्बन्धित बिक्री स्थल सम्मको ढुवानी खर्च समेत यकिन गरि हिसाव मिलान गर्ने।

ग. मन्त्रालयबाट उपलव्ध गराएको जम्मा अनुदान र खण्ड (ख) बमोजिमको खुद अनुदान रकमको हिसावको आधारमा हिसाब मिलानका लागि कम अनुदान रकम निकासा भएको अवस्थामा मल वितरक कम्पनीलाई थप निकासा गर्नुपर्ने अनुदान वा बढी अनुदान रकम निकासा भएको अवस्थामा मल वितरक कम्पनीले मन्त्रालयलाई फिर्ता गर्नुपर्ने अनुदान रकम फरफारकका लागि मन्त्रालयमा सिफारिस गर्ने।

ᶲ (८) फरफारक सिफारिस समितिले फरफारक कार्यको कार्यविधि आफैं तयार गर्नेछ।

ᶲ (९) फरफारक सिफारिस कार्यको लागि फरफारक सिफारिस समितिले माग गरेको खरिद तथा खर्चसँग सम्वन्धित कागजात एव विवरणहरु समयमै उपलव्ध गराउने जिम्मेवारी मल वितरक कम्पनीहरुको हुनेछ।

ᶲ(१०) मन्त्रालयले उपदफा (७) बमोजिम पेश भएको फरफारक सिफारिस प्रतिवेदन कार्यान्वयन गर्नेछ।

ᶲ(११) अनुदान निकासा तथा फरफारक सिफारिस कार्यका सम्बन्धमा मल वितरक

ᶲ दोस्रो संशोधन द्वारा थप ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

कम्पनीहरुको काम, कर्तव्य, तथा दायित्व देहाय बमोजिम हुनेछः-

क. यस मापदण्ड बमोजिम अनुदान निकासा माग गर्न आवश्यक कागजातहरु उपलब्ध गराउने।

ख. नगद योजनाको लागि अनुदान आवश्यक पर्ने भन्दा कम्तिमा एक महिना अगाडि अनुदान रकम आवश्यकताको प्रक्षेपण पठाउने।

ग. प्रत्येक आ.व. को अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउने।

घ. प्रचलित कानुन बमोजिम मल अनुदानको अधिकतम प्रतिफल प्राप्त हुने गरी, मितव्ययी, पारदर्शी तथा प्रतिस्पर्धी रुपमा खरिद प्रक्रिया अवलम्बन गरी खरिद सम्झौता गर्ने र सम्झौताको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।

ङ. मन्त्रालयबाट भएको निर्णयहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने।

च. मल खरिद तथा आपूर्तिलाई प्रभावकारी बनाउन समय सापेक्ष सुधार गर्ने र यस विषयमा मन्त्रालयलाई आवश्यक पृष्ठपोषण प्रदान गर्ने।"

परिच्छेद -३

मलको मूल्य निर्धारण

१०. **मल आयात विन्दु तथा आयात विन्दुको मूल्य तोक्नेः** (१) मन्त्रालयले समितिको सिफारिसको आधारमा मल आयात गर्ने प्रयोजनको लागि आयात विन्दु तोक्ने छ।

(२) नेपाल सरकारले अनुदानमा उपलव्ध गराउने प्रयोजनको लागि मलको आयात विन्दुको मूल्य युरीयाको लागि रु. १४।- प्रति के.जी., डीएपीको लागि रु ४३।- प्रति के.जी. र पोटासको लागि रु ३१।- प्रति के.जी. कायम गरेको छ।

११. **मलको बिक्री मूल्य तोक्नेः** (१) दफा १० उपदफा (२) बमोजिम तोकिने आयात विन्दुको मूल्यमा मल वितरक कम्पनीको लागि मन्त्रालयले तोकेको सञ्चालन खर्च जोडी मन्त्रालयले आयात विन्दुको बिक्री मूल्य कायम गर्नेछ।

(२) मन्त्रालयले आयात विन्दुको बिक्री मूल्यमा ढुवानी भाडा थप गरी मल वितरक कम्पनीका कार्यालयहरुबाट बिक्री वितरण हुने मलको बिक्री मूल्य निर्धारण गर्नेछ।

(३) स्थानीय समितिले विक्रेताको लागि मलको बिक्री मूल्य निर्धारण गर्दा मल वितरक कम्पनीको सम्बन्धित बिक्री कार्यालयको बिक्री मूल्यमा स्थानीय तह भित्रका विक्रेताहरुको बिक्री केन्द्रसम्म ढुवानी गर्दा लाग्ने जिल्ला दररेट समितिले निर्धारण गरेको ढुवानी दररेट अनुसारको ढुवानी भाडा जोडी कायम हुने मूल्यमा सञ्चालन एवं व्यवस्थापन खर्च वापत पाउने बढीमा प्रति के.जी. रु.१।०० (एक रुपैया) थप गरी बिक्री मूल्य कायम गर्नु पर्नेछ।

(४) स्थानीय तहले स्थानीय समितिले निर्धारण गरेको बिक्री मूल्य स्थानीय तहको कार्यालयमा र विक्रेताको बिक्री केन्द्रमा समेत सवैले देख्ने गरी टाँस गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ।

φ दोस्रो संशोधन द्वारा थप ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

परिच्छेद-४

मल परिचालन सम्बन्धी व्यवस्था

१२. **मलको परिचालनः** (१) कृषकलाई अनुदानमा वितरण गरिने मलको परिचालन मूलतः मल वितरक कम्पनी वा कम्पनीका बिक्री कार्यालय मार्फत हुनेछ।

(२) मन्त्रालयले सम्बन्धित प्रदेशका स्थानीय तहको लागि मल उपलब्ध गराउने मल वितरक कम्पनीका बिक्री कार्यालय तोकी सोको विवरण सार्वजनिक गर्नु पर्नेछ।

(३) मल वितरक कम्पनीले स्थानीय तहको सिफारिस पत्रको आधारमा मल वितरक कम्पनीबाट नियुक्त विक्रेतालाई मल उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

(४) मल वितरक कम्पनीले प्रदेश समितिको निर्णय अनुसार प्रत्येक स्थानीय तहले प्राप्त गरेको कोटाको जानकारी छिटो साधन (मोबाइल म्यासेज, इमेल लगायत) मार्फत सम्वन्धित स्थानीय तहलाई गराउनु पर्नेछ।

(५) स्थानीय समितिले प्राप्त मलको कोटा मल विक्रेताहरुलाई यथासक्य छिटो बाँडफाँड गरी मल उपलव्ध गराउनको लागि मल वितरक कम्पनीलाई सिफारिस गर्नु पर्नेछ। साथै विक्रेताहरुलाई समयमा नै मल उठाउन निर्देशन गर्नुको साथै आवश्यक सहजीकरण गरिदिनु पर्नेछ।

(६) स्थानीय समितिले प्रदेश मन्त्रालयबाट कोटा बाँडफाँडको जानकारी पाएको मितिले अनूसूची-२ अनुसारका 'ग' वर्गमा पर्ने जिल्लाहरुका विक्रेताहरुले १० (दश) दिनभित्र 'ख' वर्गमा पर्ने जिल्लाहरुका विक्रेताहरुले १५ (पन्ध्र) दिन भित्र र 'क' वर्गमा पर्ने जिल्लाहरुका विक्रेताहरुले २१(एक्काइस) दिन भित्र मल वितरक कम्पनीबाट तोकिएको बिक्री मूल्यमा मल खरिद गरी लैजाने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(७) उपदफा (६) मा तोकिएको समयावधि भित्र विक्रेताले मल खरिद गरी नलगेमा मल वितरक कम्पनीले सो को जानकारी मोबाइल म्यासेज वा इमेल लगायतका छिटो साधन मार्फत सम्वन्धित स्थानीय समितिलाई गराउनु पर्नेछ।

(८) स्थानीय समितिले उपदफा (७) बमोजिम जानकारी प्राप्त भएको ३ (तीन) दिन भित्र स्थानीय तह भित्रको अन्य विक्रेतालाई त्यस्तो मलको कोटा थप गरी सोको जानकारी मल वितरक कम्पनीलाई दिनु पर्नेछ। थप कोटा प्राप्त गर्ने विक्रेताले स्थानीय समितिको निर्णय भएको मितिले ७ दिन भित्र मल खरिद गरी लैजानु पर्नेछ।

(९) थप कोटा प्राप्त गर्ने बिक्रेताले उपदफा (८) बमोजिमको अवधि भित्र मल खरिद गरी नलगेमा मल वितरक कम्पनीले सोको जानकारी प्रदेश मन्त्रालयलाई गराउनु पर्नेछ। प्रदेश समितिले जानकारी प्राप्त भएको १५ दिन भित्र मलको आवश्यकता र आपूर्तिको विश्लेषणका आधारमा प्रदेश भित्रका अन्य स्थानीय तहहरुलाई मलको कोटा थप गर्न सक्नेछ।

(१०) उपदफा (९) बमोजिम थप मल प्राप्त गर्ने स्थानीय तहहरुले सोको जानकारी पाएको ७ दिन भित्र विक्रेता मार्फत मल उठाई सक्नुपर्नेछ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

(११) उपदफा (१०) बमोजिम थप मल प्राप्त गर्ने स्थानीय तहरूले तोकिएको समय भित्र पूर्ण वा आंशिक रूपमा मल नउठाएमा, मल वितरक कम्पनीका कार्यालयहरुले प्रदेश समितिबाट निर्णय गराई माग र आवश्यकताको आधारमा अन्य स्थानीय तहलाई मल बिक्री गर्न सक्नेछन्। यसरी वितरण गरिएको मलको विवरण मल वितरक कम्पनीका कार्यालयले मासिक रुपमा प्रदेश समिति र जिल्ला समितिलाई उपलव्ध गराउनु पर्नेछ।

(१२) कुनै प्रदेशका लागि निर्धारण गरिएको मलको परिमाण खपत नभएमा वा नहुने देखिएमा समितिले सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रालयलाई जानकारी दिई मल आवश्यक भएको अर्को प्रदेशका लागि कोटा थप गर्न मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्न सक्नेछ।

(१३) उपदफा (६) (८) र (१०) को प्रयोजनको लागि समयावधि गणना गर्दा मल वितरक कम्पनीले मोबाइल म्यासेज वा इमेल पठाएको दिनको भोलि पल्ट एक दिन भएको मानिने छ।

परिच्छेद-५

विक्रेता नियुक्ति तथा बिक्री वितरण सम्बन्धी व्यवस्था

१३. विक्रेताको नियुक्तिः (१) यस कार्यविधि बमोजिम अनुदानको मल बिक्री वितरण, मल वितरक कम्पनी वा अन्तर्गतका कार्यालयहरुद्वारा नियुक्त विक्रेता मार्फत हुनेछ।

(२) सहकारी संस्था, फर्म वा कम्पनी अनुदानको मल बिक्री गर्ने विक्रेता हुन सक्ने छन्।

(३) अनुदानको मल बिक्री वितरण गर्न चाहने सहकारी संस्था, फर्म वा कम्पनीले सम्वन्धित स्थानीय तहको सिफारिस सहित मल वितरक कम्पनीको कार्यालयमा विक्रेता नियुक्तिको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम विक्रेता बन्न चाहने सहकारी संस्था, फर्म वा कम्पनीले निवदेन संगै मल वितरक कम्पनीको विक्रेता नियुक्ति सम्बन्धी प्रक्रियामा तोकिएको विवरण तथा कागजातका अतिरिक्त देहायका कागजात तथा विवरण पेश गर्नु पर्नेछ।

(क) सहकारी संस्था, फर्म वा कम्पनी दर्ताको प्रमाण,

(ख) सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिस,

(ग) विगतका दुई आर्थिक वर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनको प्रतिलिपि,

(घ) स्थायी लेखा नम्बर(प्यान) दर्ता प्रमाण,

(ङ) अनुभव, कार्यदक्षता, कार्यक्षमताको विवरण (कम्तिमा विगत दुई वर्षदेखि कृषि उत्पादन सामग्रीको बिक्री वितरणमा संलग्न रहेको)

(च) नापतौल गर्ने मेशिन, गोदामघर, सूचना प्रविधि लगायतका भौतिक पूर्वाधारको विवरण,

(छ) कर चुक्ता प्रमाणपत्र

(ज) आफूलाई तोकिएको कार्यक्षेत्र भित्र मल बिक्री गर्ने बिक्री केन्द्रको नाम, ठेगाना

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

(५) उपदफा (४) को खण्ड (ख) बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तहले मल वितरक कम्पनीको विक्रेता नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्दा स्थानीय समितिको निर्णयको आधारमा गर्नु पर्नेछ।

(६) उपदफा (४) बमोजिम स्थानीय समितिले बिक्रेता नियुक्ति सिफारिस सम्वन्धी निर्णय गर्दा विक्रेतासँग सम्बन्धित देहायका आधारमा गर्नु पर्नेछ ।

(क) नापतौल गर्ने मेशिन तथा गोदामघर लगायतका भौतिक पूर्वाधारको अवस्था,

(ख) कर्मचारीको संख्या,

(ग) बहुसंख्यक कृषकलाई पायक पर्ने स्थानमा अवस्थित रहे नरहेको,

(घ) समुदायमा पुर्याएको सेवा र

(ङ) मल सम्बन्धी प्राविधिक विषयको तालिम लिए नलिएको

(७) यो कार्यविधि लागू भए पछि स्थानीय तहले विक्रेता नियुक्ति सिफारिस गर्दा प्रत्येक वडामा हाल कार्यरत विक्रेता समेत गरी दुई भन्दा बढी बिक्रेता हुने गरी सिफारिस गर्न पाइने छैन।

तर भौगोलिक अवस्थिति, कृषक घर परिवारको संख्या, स्थानीय तहले समेट्नु पर्ने क्षेत्र एवं पायक अपायक समेत विचार गरी स्थानीय तहले थप एक बिक्रेता नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्न सक्नेछ। तर यस कार्यविधि लागु हुनु भन्दा अगाडी दुई भन्दा बढी विक्रेता नियुक्त भई कार्यरत रहेको अवस्थामा सोही अनुसार विक्रेता सङ्ख्या कायम हुनेछ।

(८) उपदफा (३) बमोजिमको निवेदन दिने सहकारी संस्था, फर्म वा कम्पनीलाई मल बितरक कम्पनीले विक्रेता नियुक्त गरी अनुसूची-३ बमोजिमको ढाँचामा मल बिक्रेता प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ। साथै विक्रेता प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने वितरक कम्पनीले बिक्रेता नियुक्त भएको जानकारी सम्वन्धित स्थानीय तह र जिल्ला समितिलाई गराउनु पर्नेछ।

(९) विक्रेता नियुक्ति गर्दा कृषि सम्बन्धी सहकारी संस्थाहरुलाई पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्नेछ। तर कुनै स्थानीय तहमा कृषि सहकारी संस्था नरहेमा वा मलको कारोबार गर्न तयार नभएमा क्रमश: अन्य सहकारी संस्था, फर्म वा कम्पनीलाई प्राथमिकता दिई विक्रेता नियुक्त गर्न सकिनेछ।

(१०) स्थानीय तहले आवश्यकता अनुसार निश्चित कार्यक्षेत्र तोकी विक्रेता नियुक्तीको लागि सिफारिस गर्नु पर्नेछ। तर एकै स्थानमा एक भन्दा बढी विक्रेतालाई कार्यक्षेत्र तोक्न पाइने छैन्।

(११) सामान्यतया एक विक्रेतालाई एक भन्दा बढी स्थानीय तहको लागि विक्रेता नियुक्त गरिने छैन।तर दुई वा दुई भन्दा बढी स्थानीय तहले एक आपसमा समन्वय गरी एउटै बिक्रेतालाई पनि नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्न सक्नेछन्।

(१२) बिक्रेता प्रमाणपत्र लिनु अघि मल वितरक कम्पनी समक्ष त्यस्तो विक्रेताले अनुसूची-४ बमोजिमको प्रतिवद्धता पेश गर्नु पर्नेछ।

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

(१३) विक्रेताहरुको विवरण मल वितरक कम्पनीले सम्बन्धित स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ। यसरी नियुक्त भएका विक्रेतालाई स्थानीय तहले अनुसूची-५ बमोजिमको मल खरिद फारम जारी गर्नेछ।

(१४) विक्रेताले प्रत्येक दुई वर्षमा विक्रेता नियुक्तिको प्रमाणपत्र नवीकरण गर्नु पर्नेछ र नवीकरणका लागि स्थानीय तहको सिफारिस अनिवार्य पेश गर्नु पर्नेछ।

(१५) स्थानीय तहले विक्रेता नियुक्तिको प्रमाणपत्र नवीकरणको लागि सिफारिस गर्दा सम्बन्धित विक्रेताको कार्यसम्पादन सन्तोषजनक भएको सुनिश्चित गरी गर्नु पर्नेछ वा विक्रेताबाट आगामी समयमा कार्यसम्पादन सुधारको प्रतिवद्धता लिई गर्नु पर्नेछ ।

१४. **<u>मल वितरक कम्पनीको दायित्व:</u>** (१) मल वितरक कम्पनीले तोकिएको कोटा अन्तर्गत रही सम्वन्धित स्थानीय तहले सिफारिस गरे बमोजिम विक्रेतालाई मल बिक्री गर्नु पर्नेछ।

(२) मल वितरक कम्पनीले विक्रेतालाई मल बिक्री गर्दा अनुसूची-५ अनुसारको मल खरिद फारम भरी अनुसूची -६ बमोजिमको बिल जारी गर्नु पर्नेछ।

(३) विक्रेताले मल बितरक कम्पनीबाट मल प्राप्त गरी बिक्री वितरण गरेको कारोबारको विवरण अनुसूची-७ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी स्थानीय तहबाट प्रमाणित गराई पेश गरे पछि वा मल वितरण सम्वन्धि सफ्टवेयरमा विवरण प्रविष्ट गरेको सुनिश्चित गरे पछि मात्र मल वितरक कम्पनीले त्यस्तो विक्रेतालाई मल उपलब्ध गराउनु पर्नेछ। विवरण अद्यावधिक नगरेका विक्रेतालाई कोटाको मल उपलव्ध गराउन मल वितरक कम्पनी बाध्य हुने छैन।

(४) मल वितरक कम्पनीले आफ्नो दैनिक कारोबारको विवरण अनुसूची-८ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी मल वितरण सम्वन्धि सफ्टवेयरमा प्रविष्ट गर्नुको साथै मन्त्रालय र प्रदेश मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ। साथै मासिक कारोबारको विवरण अनुसूची-९ बमोजिमको ढाँचामा मन्त्रालय र प्रदेश मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

(५) मल वितरक कम्पनीले यस कार्यविधि बमोजिम नियुक्त विक्रेतालाई मल खरिद फारम नभरी वा बिक्रेता बाहेक अन्यलाई मल बिक्री गर्न पाउने छैन। यस विपरित कार्य गर्ने मल वितरक कम्पनीको कार्यालय प्रमुख वा सम्बन्धित कर्मचारीलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ।

(६) मल वितरक कम्पनीको कुनै एक प्रदेश भित्रको कार्यालयबाट अर्को प्रदेश भित्रका विक्रेताहरुलाई मल बिक्री गर्न पाइने छैन।

(७) मल वितरक कम्पनी अन्तर्गतका कुनै पनि कार्यालयले सामान्यतया अर्को कार्यालयको सिफारिसको आधारमा मल उपलब्ध गराउन पाउने छैन्। तर कुनै कारणबस त्यसरी मल उपलब्ध गराउनु पर्ने अवस्था आएमा मल वितरक कम्पनीको प्रधान कार्यालयको स्वीकृतिमा सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रालय र मन्त्रालयलाई जानकारी गराई मल उपलब्ध गराउन सक्नेछ र यसरी बिक्री गर्दा स्थानीय तहका लागि प्रदेश मन्त्रालयबाट छुट्याइएको मलको प्रकार र परिमाण फेरबदल गर्न पाइने छैन।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं
सचिव

१५. स्थानीय तहको भूमिका: (१) अनुदानमा वितरण गरिने मलको सहज र पारदर्शी रुपमा वितरण हुने व्यवस्था सुनिश्चित गर्न स्थानीय तहले देहाय बमोजिम गर्नु पर्नेछ।

(क) अनुदानको मल पाउने कृषकको सहज पहिचानको लागि मन्त्रालयले उपलव्ध गराएको अनुसूची-१०(क) बमोजिमको आफ्नो स्थानीय तहको कोड पछि किसान सूचीकरणको नम्वर वा राष्ट्रिय परिचय पत्र नम्बर वा स्थानीय तहले उपलव्ध गराउने कृषक कार्डको नम्वर वा पहिचान नम्वर वा मोवाइल नम्वर वा अन्य विशेष पहिचान नम्वर सहितको मल प्राप्त गर्न योग्य कृषकको अनुसूची-१०(ख) बमोजिमको प्रमाणित विवरण कार्यक्षेत्र अनुसार तोकिएका विक्रेतालाई उपलव्ध गराउने।

(ख) विक्रेताको अद्यावधिक सूची श्रावण महिनामा र आवश्यकता अनुसार अन्य समयमा प्रकाशन गर्ने।

(ग) प्रदेश मन्त्रालयबाट प्राप्त कोटा तुरुन्त विक्रेताहरुबीच बाँडफाँड गर्न स्थानीय समितिलाई कृयाशिल बनाउने।

(घ) तोकिएको समय अवधि भित्र मल वितरक कम्पनीको डिपोबाट मल खरिद गरी ल्याउन विक्रेतालाई निर्देशन दिने। यस कार्यमा आवश्यकता अनुसार विक्रेताहरुलाई मल उठाउन आवश्यक सहजीकरण गर्ने।

(ङ) स्थानीय समितिको निर्णयको आधारमा मल वितरणमा भेदभाव गर्ने वा गैर कानुनी कार्य गर्ने, तोकिएको बिक्री मूल्य भन्दा बढि लिने एवं कार्यविधिको व्यवस्थाको विपरित हुने कार्य गर्ने विक्रेताहरुको विक्रेता प्रमाण पत्र (डिलरशिप) निलम्वन वा रद्द गर्न मल वितरक कम्पनीलाई सिफारिस गर्ने र सोको जानकारी प्रदेश समितिलाई र जिल्ला समितिलाई दिने।

(च) दफा २८ बमोजिमको कार्य सम्पादनमा स्थानीय समितिलाई सहयोग र सहजीकरण गर्ने।

१६. विक्रेताले मल बिक्री वितरण गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रक्रिया: (१) बिक्रेताले आफ्नो बिक्री कक्षमा आफ्नो नाम, अनुमति पत्र, कार्यक्षेत्रको विवरण र अनुदानमा दिइने मलको बिक्री मूल्य प्रष्टसँग देखिने गरी राख्नु पर्नेछ।

(२) विक्रेताले आफूलाई तोकिएको कार्यक्षेत्र भित्रका सवै कृषकहरुलाई विना भेदभाव मल बिक्री वितरण गर्नु पर्नेछ।

(३) कृषकले आफू बसोबास गर्ने स्थानीय तह र खेति गरिने जग्गा जमिन भएको स्थानीय तह अलग अलग परेको खण्डमा जमिन भएको स्थानीय तहमा सोको जानकारी गराई कृषकको नामावलीमा नाम समावेश गराई मल प्राप्त गर्न सक्ने छन्। जग्गा लिजमा वा भाडामा लिई वा अधियामा खेति गर्ने कृषकहरुले स्थानीय तहमा सोको जानकारी गराई कृषकको नामावलीमा नाम समावेश गराई मल प्राप्त गर्न सक्नेछन्।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरवार, काठमाडौं

सचिव

(४) विक्रेताले स्थानीय तहबाट प्राप्त कृषकको विवरण सहितको नामावलीसँग भिडाइ कृषकलाई मल बिक्री गर्नु पर्नेछ।

(५) विक्रेताले मल बिक्री गर्दा खरिद कर्ता कृषकलाई अनुसूची-११ बमोजिमको बिल उपलव्ध गराउनु पर्नेछ।

(६) विक्रेताले मल बिक्री पछि अनुसूची-१२ बमोजिमको ढाँचामा स्टक खाता समेत दैनिक रुपमा अध्यावधिक गर्नुपर्नेछ। त्यस्तो स्टक खाताको विवरण स्थानीय तहबाट मासिक रूपमा प्रमाणित गराई राख्नु पर्नेछ।

(७) विक्रेताले अनुदानमा उपलब्ध हुने मल सँगै सोही प्रकारको मल अन्य कुनै पनि प्रक्रियाबाट प्राप्त गरी बिक्री वितरण गर्न पाउने छैन।

१७. <u>विक्रेताले मल बिक्री केन्द्र तोक्नु पर्ने</u>: (१) विक्रेताले मल वितरक कम्पनीको विक्रेता नियुक्तिको लागि आवेदन गर्दा आफूलाई तोकिएको कार्यक्षेत्र भित्र मल बिक्री गर्ने बिक्री केन्द्र अनिवार्य रुपमा उल्लेख गर्नुपर्ने छ। यस्तो बिक्री केन्द्र कार्यक्षेत्र भरी सामान्यतयाः एक मात्र हुने छ।

तर देहायको अवस्थामा स्थानीय तह समक्ष निवेदन दिई स्थानीय समितिको निर्णय र स्थानीय तहको स्वीकृतिमा आफूलाई तोकिएको कार्यक्षेत्र भित्र बढीमा थप दुई बिक्री केन्द्र स्थापना गरी मल बिक्री वितरण गर्न सक्नेछन्।

(क) भौगोलिक विकटता,

(ख) मल वितरणमा तुलनात्मक रुपमा ठूलो क्षेत्र समेट्नु परेको अवस्थामा,

(ग) गोदाम क्षमताका कारण बिक्री वितरणमा समस्या रहेमा,

(२) विक्रेताले बिक्री केन्द्रमा सबैले देख्ने गरी नाम उल्लेख भएको बोर्ड राख्नु पर्नेछ। मल बिक्री केन्द्रको नाम र ठेगाना सहितको विवरण बिक्रेताले सम्बन्धित स्थानीय तहमा समेत पेश गर्नु पर्नछ।

(३) विक्रेताले मलको बिक्री वितरण सम्बन्धि बिक्री केन्द्रको समेत एकमुष्ठ विवरण सम्बन्धित मल बितरक कम्पनी, जिल्ला समिति र स्थानीय समितिमा उपलव्ध गराउनु पर्नेछ।

१८. <u>मल विक्रेता प्रमाणपत्र खारेजी गर्न सक्ने</u>: (१) देहायको अवस्थामा बिक्रेता प्रमाणपत्र प्रदान गर्ने मल वितरक कम्पनीले विक्रेताको प्रमाणपत्र खारेज गर्न सक्नेछ-:

(क) विल विजक जारी नगरी मलको बिक्री वितरण गरेमा,

(ख) आफ्नो कार्यक्षेत्र भन्दा वाहिर मलको बिक्री वितरण गरेमा,

(ग) तोकिएको मूल्य भन्दा बढी रकममा मल बिक्री गरेमा,

(घ) लुकाई छिपाई वा पक्षपात पूर्ण तरिकाले मल बिक्री वितरण गरेमा,

(ङ) मल सम्बन्धी झुठ्ठा विवरण पेश गरेमा,

(च) मल बितरक कम्पनीको विक्रेता कार्यविधि बमोजिम आफ्नो जिम्मेवारी र दायित्व पूरा नगरेमा,

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

(छ) मलसँगै कृषकको माग विपरीत अन्य सामग्री खरिद गर्न दवाव दिएमा,

(ज) कृषि प्रयोजन बाहेक अन्य प्रयोजनको लागि मल बिक्री बितरण गरेमा,

(झ) विक्रेताले एक वर्षसम्म मलको विक्री वितरण कारोबार नगरेमा

(ञ) स्थानीय तहले तोकेको कार्यक्षेत्र भित्रका कृषकहरुलाई सहकारी सदस्य वा गैर सदस्यको रुपमा भेदभाव गरी मल बिक्री गरेमा,

(ट) आफूले बिक्री वितरण गर्नुपर्ने मल अन्य संस्था, फर्म, निजी कम्पनीलाई बिक्री वितरण गरेमा वा अन्य संस्था, फर्म, निजी कम्पनी मार्फत बिक्री वितरण गराएमा,

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रमाणपत्र खारेज गर्नु अगाडी मल वितरक कम्पनीले विक्रेतालाई मनासिब माफिकको समय दिई सफाई पेश गर्न मौका दिनु पर्नेछ।

(३) समिति, प्रदेश समिति, जिल्ला समिति, स्थानीय समिति र मन्त्रालयले अनुगमन गर्दा उपदफा (१) बमोजिमको अवस्था देखी विक्रेताको प्रमाणपत्र खारेज गर्नु पर्ने भएमा मल वितरक कम्पनी समक्ष विक्रेताको प्रमाणपत्र खारेज गर्न सिफारिस गर्न सक्नेछ र त्यसरी सिफारिस भई आएमा मल वितरक कम्पनीले विक्रेता नियुक्ति सम्वन्धि कार्यविधि अनुसार विक्रेता प्रमाणपत्र खारेज गर्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम दिइएको समयभित्र विक्रेताले सफाई पेश नगरेमा वा पेश गरिएको सफाई सन्तोषजनक नदेखिएमा मल वितरक कम्पनीले आफूले दिएको विक्रेताको प्रमाणपत्र खारेज गर्नेछ।

(५) उपदफा (१), (३), वा (४) बमोजिम विक्रेता प्रमाणपत्र खारेज भएका सहकारी संस्था फर्म वा कम्पनीको विवरण मल वितरक कम्पनीले स्थानीय समितिलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ।

परिच्छेद -६

समिति सम्वन्धी व्यवस्था

१९. **मल आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापन समितिः** (१) कृषकलाई अनुदानमा उपलब्ध गराउने मलको वितरण व्यवस्थापन गर्न देहाय बमोजिमको मल आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापन समिति रहनेछः-

(क) सचिव, मन्त्रालय	-संयोजक
(ख) सहसचिव, मन्त्रालयको योजना सम्बन्धी विषय हेर्ने महाशाखा	-सदस्य
(ग) सहसचिव, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय	-सदस्य
(घ) प्रबन्ध सञ्चालक, कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेड	-सदस्य
(ङ) कार्यकारी प्रमुख, साल्ट ट्रेडिङ्ग कर्पोरेशन लिमिटेड	-सदस्य

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

(च) सहसचिव, मन्त्रालयको कृषि सामग्री व्यवस्थापन सम्बन्धी विषय हेर्ने महाशाखा
सदस्य- सचिव

(२) समितिको बैठक समितिको संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।

(३) समितिको सम्पूर्ण सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ।

(४) समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ।

(५) समितिको निर्णय समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणीत गरी अभिलेख राख्नु पर्नेछ।

(६) समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयको विज्ञलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(७ समितिको सचिवालयको काम मन्त्रालयको कृषि सामग्री व्यवस्थापन सम्बन्धी विषय हेर्ने महाशाखाले गर्नेछ।

(८) समितिको बैठक सञ्चालन सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

२०. **समितिको काम र कर्तव्यः** (१) समितिको काम र कर्तव्य देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) नेपाल सरकारले अनुदानमा उपलब्ध गराउने मलको जम्मा परिमाण, प्रकार तथा प्रदेशगत परिमाण निर्धारण गरी कार्यान्वयनको लागि मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्ने,

(ख) अनुदानमा बिक्री वितरण हुने मलको आयात विन्दुहरु तोक्न तथा ती विन्दुहरु लगायत आवश्यकता अनुसार अन्य स्थानहरुको बिक्री मूल्य निर्धारण गर्न मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्ने,

(ग) मल आयात गर्दाको लागत मूल्य र आयात विन्दुको लागि निर्धारण गरिएको मूल्यबीचको फरक यकिन गरी अनुदान वापत मल वितरक कम्पनीलाई नेपाल सरकारका तर्फबाट दिनु पर्ने रकम निकासाको लागि मन्त्रालयमा सिफारिस गर्ने,

(घ) मल वितरक कम्पनीले मल आयात, सञ्चय र बिक्री वितरणको कार्य गरे वापत प्राप्त गर्ने सञ्चालन खर्चका सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार पुनरावलोकन गर्न मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्ने,

(ङ) मल आयात, सञ्चय तथा बिक्री वितरणको लागि मल वितरक कम्पनीलाई उपलब्ध गराइने अनुदान वापतको रकमको हिसाब फछ्यौंट तथा फरफारकको लागि मन्त्रालयमा सिफारिस गर्ने,

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं
सचिव

(च) मलको वितरण व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउन अवलम्बन गर्नु पर्ने नीति, योजना र कार्यक्रम तर्जुमा गरी नेपाल सरकारलाई राय सुझाव उपलव्ध गराउने,

(छ) मलको आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउन आवश्यकता अनुसार कार्यदल गठन गर्ने एवं विशेषज्ञहरुको सहयोग लिने,

(ज) मल आपूर्ति तथा वितरण सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना नगर्ने मल वितरक कम्पनी, विक्रेता र संलग्न कर्मचारीलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गर्न सम्बन्धित अधिकारी वा निकाय समक्ष सिफारिस गर्ने,

(झ) कृषकलाई मलको अभाव हुन नदिन समयमै आपूर्ति तथा वितरणको समय तालिका सहितको वार्षिक आपूर्ति तथा वितरण योजना स्वीकृत तथा परिमार्जन गर्न मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्ने,

(ञ) अनुदानमा उपलब्ध गराइने मलको आवश्यक सञ्चित मौज्दात (बफर स्टक) कायम गर्ने तथा बफर स्टक परिचालन गर्ने, गराउने सम्वन्धमा मल वितरक कम्पनीलाई निर्देशन दिने,

(ट) मल गुणस्तर, आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने।

२१. <u>प्राविधिक समिति</u>:(१) समितिको कार्य सम्पादनमा सहयोग पुर्याउन देहाय बमोजिमको प्राविधिक समिति रहनेछः-

(क) सहसचिव, कृषि सामग्री व्यवस्थापन सम्बन्धी विषय हेर्ने महाशाखा, मन्त्रालय	-संयोजक
(ख) प्रमुख, राष्ट्रिय माटो विज्ञान अनुसन्धान केन्द्र, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् वा प्रतिनिधि	-सदस्य
(ग) प्रमुख, माटो शाखा, केन्द्रीय कृषि प्रयोगशाला, कृषि विभाग	-सदस्य
(घ) प्रतिनिधि, कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेड	-सदस्य
(ङ) प्रतिनिधि, साल्ट ट्रेडिङ्ग कर्पोरेशन लिमिटेड	-सदस्य
(च) प्रमुख, कृषि सामग्री व्यवस्थापन सम्बन्धी विषय हेर्ने शाखा, मन्त्रालय	सदस्य-सचिव

(२) प्राविधिक समितिको सचिवालयको काम मन्त्रालयको कृषि सामग्री व्यवस्थापन सम्बन्धी विषय हेर्ने शाखाले गर्नेछ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

२२. **प्राविधिक समितिको काम र कर्तव्य:** प्राविधिक समितिको काम र कर्तव्य देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) मलको बिक्री मूल्य निर्धारण गर्न अन्तराष्ट्रिय बजार मूल्य सहितको आर्थिक तथा प्राविधिक विश्लेषण गरी समितिलाई सिफारिस गर्ने,

(ख) अनुसूची-१ मा उल्लेखित आधारमा प्रदेशलाई उपलब्ध गराईने मलको कोटा निर्धारण गर्न समितिलाई सिफारिस गर्ने,

(ग) मलको वार्षिक आपूर्ति तथा वितरण योजना तयार गरी स्वीकृति तथा कार्यान्वयन व्यवस्थाको लागि समितिलाई सिफारिस गर्ने,

(घ) मल आयात विन्दुसम्म मल आयात गर्दाको लागत मूल्य र आयात विन्दुको लागि निर्धारण गरिएको बिक्रि मूल्यबीचको फरक यकिन गरी अनुदान बापत मल वितरक कम्पनीलाई नेपाल सरकारका तर्फबाट दिनु पर्ने रकम निकासाको लागि समितिलाई सिफारिस गर्ने,

(ङ) मलको आयात, सञ्चय तथा बिक्री वितरण गरे वापत मल वितरक कम्पनीलाई दिनु पर्ने सञ्चालन खर्च निर्धारण गर्न समितिलाई प्राविधिक सहयोग गर्ने

(च) मल वितरक कम्पनीलाई हरेक आर्थिक वर्षमा उपलब्ध गराइएको अनुदान वापतको रकमको हिसाव फर्छ्यौट तथा फरफारकको लागि समितिलाई सिफारिस गर्ने,

(छ) लागत सहभागिताको आधारमा अनुदानमा मल उपलब्ध गराउने व्यवस्थाको अनुगमन गरी मलको आपूर्ति व्यवस्था प्रभावकारी बनाउन योजना र कार्यक्रम तर्जुमा गरी समिति समक्ष प्रस्तुत गर्ने,

(ज) मलको आपूर्ति, बिक्री वितरण, विक्रेताहरुको लगत र तथ्याङ्कहरु संङ्कलन र अद्यावधिक गरी वार्षिक प्रतिवेदन प्रकाशन गर्न मन्त्रालयको कृषि सामग्री व्यवस्थापन सम्बन्धी विषय हेर्ने शाखालाई सहजीकरण गर्ने,

(झ) मलको बिक्री वितरण व्यवस्था प्रभावकारी बनाउन प्रदेश समितिसँग समन्वय गर्ने,

(ञ) मल विक्रेताहरुको सूची समय समयमा अद्यावधिक गरी प्रकाशन गर्न तथा विक्रेताहरुलाई आवश्यकता अनुसार अभिमुखीकरण र क्षमता विकास सम्बन्धी तालीम सञ्चालन गर्न प्रदेश मन्त्रालय र मन्त्रालयको कृषि सामग्री व्यवस्थापन सम्बन्धी विषय हेर्ने शाखालाई सहयोग पुऱ्याउने,

(ट) मलको गुणस्तर, आपूर्ति र बिक्री वितरण व्यवस्थापन सम्बन्धी निरीक्षण तथा अनुगमन गर्ने।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

२३. **प्रदेश समितिः** (१) कृषकलाई सरकारले उपलब्ध गराउने मलको प्रदेश भित्र वितरण व्यवस्थापन सहज तथा प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक प्रदेशमा देहाय बमोजिमको प्रदेश समिति रहनेछः-

(क) सचिव, प्रदेश मन्त्रालय -संयोजक

(ख) प्रमुख, कृषि विकास निर्देशनालय -सदस्य

(ग) प्रमुख, प्रदेश सरकारको माटो तथा मल परीक्षण गर्ने प्रयोगशाला -सदस्य

(घ) अधिकृत कम्तीमा नवौं तह, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय -सदस्य

(ङ) कृषि सामग्री कम्पनी लिमिटेडको प्रदेशस्तरको कार्यालयको प्रमुख -सदस्य

(च) साल्ट ट्रेडिङ्ग कर्पोरेशन लिमिटेड प्रदेशस्तरको कार्यालय प्रमुख -सदस्य

(छ) प्रमुख, खाद्य सुरक्षा तथा कृषि व्यवसाय सम्बन्धी विषय हेर्ने महाशाखा, प्रदेश मन्त्रालय सदस्य-सचिव

(२) प्रदेश समितिको बैठक सो समितिको संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(३) प्रदेश समितिको सम्पूर्ण सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा सो समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ।

(४) प्रदेश समितिको बैठकको अध्यक्षता सो समितिको संयोजकले गर्नेछ।

(५) प्रदेश समितिको निर्णय सो समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी अभिलेख राख्नु पर्नेछ।

(६) प्रदेश समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयको विज्ञ, स्थानीय तहका कृषि प्राविधिक, बिक्रेता लगायत अन्य सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(७) प्रदेश समितिले सो समितिका सदस्य मध्ये कुनै सदस्यको संयोजकत्वमा आवश्यकता अनुसार उपसमिति गठन गर्न सक्नेछ र त्यसरी गठन भएको उपसमितिको कार्यविधि तथा कार्य क्षेत्रगत शर्त प्रदेश समितिले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

(८) प्रदेश समितिको सचिवालयको कार्य सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रालयको खाद्य सुरक्षा तथा कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सम्बन्धी विषय हेर्ने महाशाखाले गर्नेछ।

(९) प्रदेश समितिको बैठक सञ्चालन सम्बन्धी अन्य कार्यविधि सो समिति आफैंले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

२४. **प्रदेश समितिको काम र कर्तव्यः** (१) प्रदेश समितिको काम र कर्तव्य देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) प्रदेश भित्रका स्थानीय तहहरुको माग समेतको आधारमा प्रदेश भित्र बार्षिक रुपमा आवश्यक पर्ने मलको परिमाण प्रक्षेपण गरी मन्त्रालयमा पठाउन प्रदेश मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्ने

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं सचिव

(ख) प्रदेशमा प्राप्त हुने मलको परिमाण अनुसार प्रत्येक स्थानीय तहको लागि अनुसूची-१ मा उल्लिखित आधारमा मलको परिमाण तोक्ने तथा मल वितरक कम्पनीका प्रदेश भित्रका कार्यालयहरुबाट सोही बमोजिम बिक्री वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

(ग) प्रदेश भित्रको कोटा बमोजिमको मल बिक्री वितरण विवरणको अभिलेख अद्यावधिक राखी सचिवालय मार्फत प्रकाशन गर्ने व्यवस्था गर्ने,

(घ) प्रदेशभित्रका मल बिक्रेताहरुको सूची अद्यावधिक गरी समय समयमा प्रकाशन गर्ने र बिक्रेताहरुलाई आवश्यकता अनुसार अभिमूखीकरण गर्ने,

(ङ) प्रदेशमा मलको वितरण व्यवस्थापन तथा गुणस्तरको निरीक्षण तथा अनुगमन गर्ने,

(च) यस कार्यविधि अनुरुप मल बिक्री वितरणको कार्य भए नभएको सम्बन्धमा प्रदेश भित्रको गुनासो सुन्ने र त्यसको समाधानको लागि पहल गर्ने,

(छ) मल आपूर्ति तथा वितरण सम्वन्धमा समिति, प्राविधिक समिति, जिल्ला समिति र स्थानीय समितिसँग समन्वय गर्ने,

(ज) मलको गुणस्तर, आपूर्ति तथा वितरण सम्बन्धमा अनुगमन गरी प्रचलित कानूनको पालना नगर्ने मल वितरक कम्पनी, बिक्रेता र संलग्न कर्मचारीलाई प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गर्न सम्बन्धित अधिकारी वा निकाय समक्ष सिफारिस गर्ने,

(झ) कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा देखा परेका समस्याको पहिचान गरी समाधानको लागि मन्त्रालयलाई राय सुझाव उपलब्ध गराउने।

(२) प्रदेश समितिले आफूले सम्पादन गरेको काम कारबाहीको त्रैमासिक प्रगति विवरण अनुसूची- १३ बमोजिमको ढाँचामा मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ।

२५. <u>जिल्ला समिति</u>: (१) जिल्लास्तरमा मलको वितरण व्यवस्थापन सहज र प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक जिल्लामा देहाय बमोजिमको जिल्ला मल वितरण व्यवस्थापन समिति रहनेछ।

(क) प्रमुख, जिल्ला अधिकारी वा निजले तोकेको सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी -संयोजक

(ख) अधिकृत प्रतिनिधि, जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय -सदस्य

(ग) अधिकृत प्रतिनिधि, मल वितरक कम्पनीहरु -सदस्य

(घ) प्रमुख, प्रदेश मन्त्रालय अन्तरगतको जिल्ला सदस्य-सचिव

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

स्थित कृषि कार्यालय (त्यस्तो कार्यालय जिल्लामा नरहेको अवस्थामा प्रदेश मन्त्रालयको जिल्लास्थित अन्य कार्यालय)

(२) जिल्ला समितिको बैठक सो समितिको संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।

(३) जिल्ला समितिको सम्पूर्ण सदस्य सख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा सो समितिको बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ।

(४) जिल्ला समितिको बैठकको अध्यक्षता समितिको संयोजकले गर्नेछ।

(५) जिल्ला समितिको निर्णय सो समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी अभिलेख राख्नु पर्नेछ।

(६) जिल्ला समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयको विज्ञ र अन्य सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिलाई आमन्त्रण गर्न सक्नेछ।

(७) जिल्ला समितिको सचिवालयको कार्य सम्बन्धित जिल्ला स्थित कृषि हेर्ने कार्यालयले गर्नेछ।

(८) जिल्ला समितिको बैठक सञ्चालन सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

२६. <u>जिल्ला समितिको काम र कर्तव्यः</u> (१) जिल्ला समितिको काम र कर्तव्य देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) जिल्ला भित्र अनुदानको मलको सहज र पारदर्शी रुपमा वितरण गर्ने व्यवस्थाको लागि आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने,

(ख) जिल्लामा भित्रिने मलको ढुवानी, भण्डारण तथा वितरण व्यवस्था, मूल्य, गुणस्तर लगायतको विषयको नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण गरी कैफियत देखिएमा संलग्न मल वितरक कम्पनीको सम्बन्धित कार्यालय, विक्रेता, संलग्न कर्मचारी, लाभग्राही कृषक र संलग्न अन्य निकाय वा संस्थालाई सचेत गराउने तथा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गर्ने वा कारबाहीको लागि सम्वन्धित निकायमा सिफारिस गर्ने,

(ग) यस कार्यविधि अनुरुप मल बिक्री वितरणको कार्य भए नभएको सम्बन्धमा जिल्ला भित्रको गुनासो सुन्ने र त्यसको समाधानको पहल गर्ने,

(घ) जिल्लामा कार्यविधि कार्यान्वयनको सन्दर्भमा एवं जिल्लामा अनुदानमा वितरण गरिने रासायनिक मलको परिचालन सम्वन्धमा आवश्यकता अनुसार समिति, प्रदेश समिति र स्थानीय समितिसँग समन्वय गर्ने,

(ङ) कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा देखा परेका समस्याको पहिचान गरी समाधानको सुझाव सहित प्रदेश मन्त्रालय वा मन्त्रालयलाई राय सुझाव उपलब्ध गराउने,

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाण्डौं

सचिव

२७. **स्थानीय समितिः** (१) स्थानीय तहमा मल आपूर्ति तथा वितरण व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक स्थानीय तहमा देहाय बमोजिमको स्थानीय तह मल वितरण व्यवस्थापन समिति रहनेछः-

(क) उपप्रमुख वा उपाध्यक्ष, नगरपालिका वा गाउँपालिका -संयोजक

(ख) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, नगरपालिका वा गाउँपालिका -सदस्य

(ग) प्रमुख, स्थानीय तहको कृषि सम्बन्धि विषय हेर्ने शाखा -सदस्य-सचिव

(२) स्थानीय समितिको बैठक सो समितिको संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ।

(३) स्थानीय समितिको सम्पूर्ण सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्य उपस्थित भएमा सो समितिको बैठकको लागि गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ।

(४) स्थानीय समितिको बैठकको अध्यक्षता सो समितिको संयोजकले गर्नेछ।

(५) स्थानीय समितिको निर्णय सो समितिको सदस्य सचिवले प्रमाणित गरी अभिलेख राख्नु पर्नेछ।

(६) स्थानीय समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार प्रदेश मन्त्रालय अन्तर्गतका कृषि विषय हेर्ने कार्यालय, मल वितरक कम्पनीको कार्यालयको प्रमुख वा सम्बन्धित विषयको विज्ञ, विक्रेता लगायत अन्य सरोकारवाला निकायका प्रतिनिधिहरुलाई समेत आमन्त्रण गर्न सकिनेछ।

(७) स्थानीय समितिको सचिवालयको कार्य सम्बन्धित स्थानीय तहको कृषि शाखाले गर्नेछ।

२८. **स्थानीय समितिको काम र कर्तव्यः** (१) स्थानीय समितिको काम र कर्तव्य देहाय बमोजिम हुनेछः-

(क) स्थानीय तहमा रहेको खेतीयोग्य र खेती गरिएको जग्गा, सिंचित क्षेत्र, कृषक घरधुरी, कृषि उत्पादन, उत्पादकत्व, मल कारोबार गर्ने विक्रेता, व्यवसायिक कृषक लगायतका कृषि तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने,

(ख) सम्बन्धित स्थानीय तहको क्षेत्र भित्र खेती गरिएको जग्गाको लागि आवश्यक पर्ने मलको प्रकार र परिमाण प्रक्षेपण गरी प्रदेश मन्त्रालय समक्ष माग पेश गर्ने,

(ग) स्थानीय तहमा मलको कारोबार गर्ने विक्रेताको दर्ता, नवीकरण गर्न स्थानीय तहलाई सिफारिस गर्ने,

(घ) मल वितरक कम्पनीको विक्रेता नियुक्त गर्नका लागि स्थानीय तहलाई सिफारिस गर्ने

(ङ) स्थानीय तह भित्र निश्चित कार्यक्षेत्र पर्ने गरी मल बिक्रेताहरुको बिक्री वितरण गर्ने कार्यक्षेत्र तोक्ने।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

(च) स्थानीय तहलाई प्राप्त हुने मलको कोटा अनुसार मल विक्रेताहरुका लागि अनुसूची-१ बमोजिम मलको प्रकार र परिमाण तोक्ने,

(छ) कुनै विक्रेताले निजलाई तोकिएको मल खपत गर्न नसक्ने जानकारी दिएमा आवश्यकताका आधारमा अन्य विक्रेताहरुका लागि कोटा थप गर्न स्थानीय तहलाई सिफारिस गर्ने,

(ज) स्थानीय स्तरमा मल बिक्री वितरण व्यवस्थापनको निरीक्षण तथा अनुगमन गर्ने, मल बिक्री वितरण सम्बन्धी विवरणको अभिलेख प्रमाणित गरी राख्ने, सो विवरण मासिक रुपमा सूचना टाँस गरी सार्वजनिकीकरण गर्ने र जिल्ला समितिलाई उपलव्ध गराउने ।

(झ) मल बिक्री वितरण सम्बन्धमा स्थानीय तह भित्रका कृषक तथा विक्रेताको गुनासो सुन्ने तथा समाधानको पहल गर्ने,

(ञ) अनुदानमा उपलब्ध हुने मलसँग सम्बन्धित तथ्याङ्क तथा विवरण मन्त्रालयको मल व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गर्ने र सो कार्यको लागि विक्रेताहरुलाई सहजीकरण गर्ने।

(२) स्थानीय समितिले सम्पादन गरेको काम कारबाहीको प्रगति प्रतिवेदन अनुसूची-१३ बमोजिमको ढाँचामा तयार गरी त्रैमासिक रुपमा प्रदेश समिति र मल वितरक कम्पनीहरुलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ।

परिच्छेद-७

विविध

२९. **थप अनुदान दिन नपाउने**: (१) प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहले नेपाल सरकारबाट अनुदानमा प्राप्त मलको मूल्यमा थप अनुदान दिन पाउने छैन।

(२) प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहले नेपाल सरकारबाट प्राप्त बजेट वा आफ्नो बजेट व्यवस्था गरी स्थानीय रुपमा उत्पादित प्राङ्गारिक तथा जिवाणुयुक्त मलमा अनुदान दिन सक्नेछ।

(३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि प्रदेश सरकार तथा स्थानीयतहले ढुवानीमा अनुदान दिई मल बिक्री वितरण व्यवस्था मिलाउन बाधा पर्ने छैन।

३०. **अनुगमन तथा निरीक्षण**: (१) यस कार्यविधि बमोजिम मल आपूर्ति तथा बिक्री वितरण कारोबारमा संलग्न मल वितरक कम्पनी र विक्रेताले आफ्नो जिम्मेवारी अनुरूप कार्य गरे नगरेको सम्बन्धमा समिति, प्राविधिक समिति र मन्त्रालयको कृषि सामग्री व्यवस्थापन सम्बन्धी विषय हेर्ने शाखाले मलको गुणस्तर आपूर्ति तथा बिक्री वितरण व्यवस्थापनको सम्पूर्ण क्रियाकलापको अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन गर्न वा गराउन सक्नेछ।

(२) प्रदेश समितिले मलको परिमाण, गुणस्तर र कार्यविधि पालनाको अनुगमन निरीक्षण गर्नेछ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

(३) जिल्ला सिमितिले यस कार्यविधि बमोजिम स्थानीय समिति एवं विक्रेताहरुबाट भएको मलको वितरण व्यवस्थाको अनुगमन गर्नेछ।

(४) जिल्ला प्रशासन कार्यालयले मलको वितरण व्यवस्थापन र मलको मूल्यको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्न वा गराउन सक्नेछ।

(५) स्थानीय समितिले विक्रेताहरुबाट वितरित मल लक्षित वर्गले पाए नपाएको र यस कार्यविधि बमोजिम विक्रेताले बिक्री वितरण गरे नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नेछ।

(६) उपदफा (२) बमोजिम प्रदेश समितिले गरेको निरीक्षण तथा अनुगमनको प्रतिवेदन चौमासिक रुपमा मन्त्रालयमा र उपदफा (५) बमोजिम स्थानीय समितिले गरेको निरीक्षण तथा अनुगमनको प्रतिवेदन त्रैमासिक रुपमा प्रदेश समितिमा पठाउनु पर्नेछ।

[φ](७) मल वितरक कम्पनीहरुले प्रत्येक त्रैमासिक सकिएको सात (७) दिन भित्र मन्त्रालयले तोकेको ढाँचामा वित्तीय र भौतिक प्रगति तथा मौज्दातको प्रतिवेदन नियमित रुपमा पेश गर्नु पर्नेछ।

३१. गुनासो तथा उजुरी सुन्ने: (१) विक्रेताको कार्य सम्पादन सम्बन्धमा स्थानीय समिति, जिल्ला समिति वा मल वितरक कम्पनीमा, स्थानीय समितिको निर्णय सम्बन्धमा प्रदेश समितिमा, जिल्ला समिति र प्रदेश समितिको निर्णय सम्बन्धमा समितिमा गुनासो वा उजुरी गर्न सकिनेछ । मलको मूल्य तथा स्थानीय स्तरमा मलको वितरण सम्बन्धमा सम्वन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा गुनासो वा उजुरी गर्न सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गुनासो वा उजुरी परेमा सो उपर सम्बन्धित समितिले वा कार्यालयले छानबिन गर्नु पर्नेछ र त्यसरी छानबिन गर्दा कारबाही गर्नु पर्ने देखिएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गर्नु वा कारवाहीको लागि सम्बन्धित निकायमा लेखी पठाउनु पर्नेछ।

३२. कानून बमोजिम कारवाही हुने: (१) यस कार्यविधि विपरित मलको बिक्रि वितरण गरेको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही हुनेछ ।

३३. मल व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको सञ्चालन: (१) मल वितरक कम्पनीले मलको आयात, सञ्चय तथा बिक्री वितरण सम्वन्धि विवरण एवं तथ्याङ्क मन्त्रालयले तयार गरेको मल व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा नियमित रुपमा प्रविष्ट गर्ने र सोही मार्फत प्रतिवेदन गर्ने गराउने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(२) प्रदेश मन्त्रालय, स्थानीय तह र विक्रेताले मल व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा आफूसँग सम्बन्धित विवरण प्रबिष्टि गर्नु पर्नेछ।

φ दोस्रो संशोधन द्वारा थप ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसूची -१

(दफा ५ को उपदफा (१ र २, दफा २२ को खण्ड (ख), दफा २४ को खण्ड (ख) र दफा २८ को खण्ड (च) सँग सम्बन्धित)

संघ,प्रदेश र स्थानीय स्तरमा कोटा निर्धारणका आधार र अंकभार

क्र. स.	बिवरण	अंकभार
१	खेतियोग्य जमिन (हे.)	२० प्रतिशत
२	बाली सघनता (%)	१० प्रतिशत (१५० प्रतिशत वा सो भन्दा बढि बाली सघनता भए १० प्रतिशत भार पुरै पाउने, १५० प्रतिशत भन्दा कम बाली सघनता भए ० (शून्य) भार पाउने)
३	सिंचाईको उपलव्धता (बाह्रै महिना सिँचाई सुविधा उपलव्ध भएको क्षेत्रफल) (हे.)	२० प्रतिशत
४	विगत ५ वर्षको मलको प्रयोगको अवस्था (मे.टन)	२० प्रतिशत
५	कोटा निर्धारण हुने आर्थिक वर्षको लागि माग भएको मलको परिमाण (मे.टन)	२० प्रतिशत
६	समिति / प्रदेश समिति/स्थानीय समितिले आवश्यक ठानेका व्यवसायिक बालीहरु (चिया, उखु, केरा, तरकारी, अन्य फलफूल आदि)को क्षेत्रफल (हे.)	१० प्रतिशत
	जम्मा	१०० प्रतिशत

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसूची -२

(दफा १२ को उपदफा ६ सँग सम्बन्धित)

मल वितरक कम्पनी मार्फत मल विक्रेताले मल उठाईसक्नुपर्ने दिन अनुसारको जिल्लागत वर्गिकरण

क वर्ग का जिल्लाहरु	ख वर्गका जिल्लाहरु	ग वर्गका जिल्लाहरु
ताप्लेजुङ, संङखुवासभा, सोलुखुम्बु, मनाङ,मुस्ताङ, डोल्पा, जुम्ला, मुगु, हुम्ला, कालिकोट, बाजुरा, बझाङ, दार्चुला, रुकुम (पूर्व)	पाँचथर, इलाम, तेह्रथुम, धनकुटा, भोजपुर, ओखलढुगा, खोटाङ, काभ्रेपलाञ्चोक, सिन्धुपाल्चोक, दोलखा, रामेछाप, गोरखा, धादिङ्ग, नुवाकोट, रसुवा, लमजुङ, तनहु, कास्की, स्याङ्जा, पर्वत, म्याग्दी,काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर, बाग्लुङ, पाल्पा, अर्घाखाँची, गुल्मी, रुकुम (पश्चिम), रोल्पा, प्यूठान, सल्यान, जाजरकोट, दैलेख, डोटी, अछाम, बैतडी, डडेल्धुरा	उदयपुर, मकवानपुर, चितवन, सिन्धुली, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पूर्व), दाङ, सुर्खेत, झापा, मोरङ, सुनसरी, सप्तरी, सिराहा, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही, रौतहट, बारा, पर्सा, नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम), रूपन्देही, कपिलबस्तु, बाँके, बर्दिया, कैलाली, कञ्चनपुर

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसूची-३

(दफा १३ को उपदफा (८) सँग सम्बन्धित)

<u>मल विक्रेता प्रमाणपत्रको नमूना</u>

मल वितरक कम्पनीको छाप

प्रमाण पत्र नं.

स्थायी लेखा नं.

मितिः ....

............................मल वितरक कम्पनीको नाम र ठेगाना

मल विक्रेता प्रमाणपत्र

............जिल्ला .... गा.पा./न.पा./उ.म.न.पा./म.न.पा. वडा नं............ स्थित रहेको श्री .... लाई यस कम्पनीवाट बिक्री वितरण हुने मल निम्न क्षेत्रमा कारोवार गर्न "अनुदानको मल वितरण व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८२ तथा.....................(मल वितरक कम्पनीको निर्देशिका भए त्यसको नाम उल्लेख गर्ने) बमोजिम विक्रेता प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ ।

विक्रेताले कारोवार गर्ने क्षेत्रः

१ ....

२ ....

प्रमाणपत्र जारी गर्नेको दस्तखतः ....

प्रमाणपत्र जारी गर्नेको नामः ....

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं
सचिव

अनुसूची-४

(दफा १३ को उपदफा (१२) सँग सम्बन्धित)

विक्रेताको प्रतिवद्धता

मल वितरण सम्बन्धमा प्रचलित कानूनमा उल्लेख भए बमोजिमका प्रावधानहरुका अतिरिक्त देहाय बमोजिमका शर्तहरू...सहकारी संस्था, फर्म वा कम्पनीको तर्फबाट पालना गर्ने प्रतिबद्धता गर्दछु।

प्रतिवद्धता गरिएका शर्तहरु

१. आफ्नो बिक्री कक्षमा प्रष्टसँग आधिकारिक संस्थाको नाम उल्लेख गरी बिक्री वितरण गर्नेछु/छौं।
२. सहकारी संस्था/फर्म/कम्पनीले आफ्नै बिक्री कक्षबाट अनुदान प्राप्त मल बिक्रीको लागि व्यवस्था गर्नेछु/छौं।
३. बिक्री कक्षको अतिरिक्त रासायनिक मल भण्डारणको लागि चुहावट नहुने गरी छुट्टै भण्डारण कोठाको व्यवस्था गर्नेछु/छौं।
४. स्थानीय समितिले तोकिदिएको क्षेत्र भित्र मात्र अनुदान प्राप्त मलको बेचविखन गर्ने छु/छौं।
५. अनुदान प्राप्त मल गैर कृषि प्रयोजनमा प्रयोग गर्न बिक्री गर्ने छैन्।
६. मल खरिद गर्ने कृषकहरुको सम्पर्क नम्बर ठेगाना सहितको मल परिमाण विवरण समावेश भएको प्रतिवेदन मासिकरुपमा मल बिक्री गर्ने सम्बन्धित कम्पनी र स्थानीय समितिलाई पेश गर्नेछु/छौं ।
७. मल बिक्री गरेपश्चात सहकारी संस्था/फर्म/कम्पनीको नाममा छापिएको तोकिएको ढाँचाको बिल बिजक अनिवार्यरुपमा कृषकहरुलाई तत्कालै उपलब्ध गराई बिक्री र स्टकको प्रत्येक लट अनुसारको लगत राखेछु। कृषकको हस्ताक्षर गराई र बिल बिजक जारी गरी मल बेचबिखन गर्ने छु/छौं।
८. मल बिक्री गर्दा सम्बन्धित निकायले निर्धारण गरे बमोजिमको मूल्यमा नबढ्ने गरी कृषकहरुलाई बिक्री गर्नेछु। कुनै पनि स्थितिमा तोकिएको बिक्री मूल्य भन्दा बढी मूल्य कृषकहरुबाट लिने छैन्।
९. बिक्री मूल्य सबैले देखे गरी बिक्री कक्षमा टाँस गर्नेछु। बिक्री मूल्य र बिक्री गरेको परिमाण समेत खुलाई सम्बन्धित गाउँपालिका वा नगरपालिकाबाट प्रमाणित गराई मल वितरक कम्पनीको कार्यालयलाई अनिवार्य रुपमा उपलब्ध गराउनेछु।
१०. मल बेचबिखन कारोबार सम्बन्धी विवरण अनिवार्यरुपमा सहकारी संस्था/ फर्म/कम्पनीको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा समावेश गर्नेछु।
११. यो कार्यविधि बाहेक मल नियन्त्रण आदेश, २०५५ र रासायनिक मल निर्देशिका, २०५७ बमोजिमका अन्य प्रावधानहरु समेत पालना गर्नेछु।
१२. यस प्रतिवद्धता बमोजिमका शर्तहरु पालना नगरेमा तत्कालै मेरो सहकारी संस्था/फर्म/कम्पनी डिलरसिप खारेजी भई नियमानुसारको सजाय हुने कुरामा जानकार छु।

प्रतिवद्धता गर्ने सहकारी संस्था/फर्म/कम्पनीको तर्फबाट,-

विक्रेताको नामः

संस्थाको नामः संस्थाको छापः

नामथरः

पदः

हस्ताक्षरः मितिः

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसूची-५

दफा १३ को उपदफा (१३) संग सम्बन्धित

मल खरिद फारमको ढाँचा

स्थानीय तहको नाम र ठेगाना

संस्थाको नाम:

ठेगाना:

बिक्रेता कोड नं:

स्थानीय तहले भर्ने

मल वितरणका लागि निर्धारित परिमाण बोरा/के.जी

आर्थिक वर्ष	त्रैमासिक	युरिया	डिएपी	पोटास	अन्य	कैफियत
	प्रथम					
	दोश्रो					
	तेस्रो					
	चौथो					
	प्रथम					
	दोश्रो					
	तेस्रो					
	चौथो					

मल वितरक कम्पनीले भर्ने

बिक्रेताले मल खरिद गरेको विवरण

क्र.स.	मिति	मल वितरक कम्पनीको नाम	मलको प्रकार	परिमाण बोरा/के.जी.	प्रमाणित गर्नेको नाम	हस्ताक्षर र कार्यालयको छाप

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसूची-६

(दफा १४ को उपदफा (२) संग सम्बन्धित)

मल वितरक कम्पनी मार्फत मल बिक्री वितरण गर्दा जारी गर्नु पर्ने विलको ढाँचा

सम्बन्धित कम्पनी वा संस्थाको छाप

मल वितरक कम्पनीको नाम र ठेगाना

...........कार्यालय

विल नं............

विक्रेताको नाम............

स्थायी लेखा नं..

ठेगाना............

क.स.	मलको विवरण	परिमाण	बिक्री मूल्य रु. प्रति.मे.टन	विकेता छुट रु. प्रति.मे.टन	जम्मा मूल्य रु.
			जम्मा		

अक्षेरुपी ....

खरिदकर्ता सहीछाप

विल जारी गर्नेको सही:

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाण्डौ

अनुसूची-७

(दफा १४ को उपदफा (३) सम्बन्धित)

विक्रेताले सम्बन्धित स्थानीय तहबाट प्रमाणित गराई पेश गर्नु पर्ने मल बिक्री वितरण विवरणको ढाँचा

....

(विक्रेताको नाम, ठेगाना, छाप)

दर्ता नः...........

स्थायी लेखा नं....................

मलको बिक्री वितरण विवरण (हरेक कृषकको)

क्र.सं	कृषकको नाम	कृषक पहिचान नं	ठेगाना	सम्पर्क फोन नं.	क्षेत्रफल रोपनी/कठ्ठा	मलको प्रकार/ नाम	परिमाण (के.जी	बिक्री मूल्य रु प्रति के.जी	विल नं.	बिक्री मिति	खरिद गर्ने कृषकको सहिछाप

पेश गर्ने विक्रेताको हस्ताक्षरः ....

प्रमाणित गर्ने कर्मचारीको,

नामथरः

पदः

हस्ताक्षर र छापः...

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसुची-८

(दफा १४ को उपदफा (४) संग सम्बन्धित)

<u>मल वितरक कम्पनीले मन्त्रालयमा दैनिक पेश गर्ने कारोवारको विवरणको ढाँचा</u>

(क) <u>कारोवारको विवरण</u>

पेश गर्ने मल वितरक कम्पनीको नामः

मितिः

क्र.स.	कार्यालय	युरिया (मे.टन)		डि.ए.पी. (मे.टन)		पोटास (मे.टन)		हालसम्मको जम्मा बिक्री मे.टन.		
		बिक्री	मौज्दात	बिक्री	मौज्दात	बिक्री	मौज्दात	युरिया	डि.ए.पी.	पोटास
	कोशी प्रदेश									
१										
२										
३										
	जम्मा									
	मधेश प्रदेश									
१										
२										
३										
	जम्मा									
	बागमती प्रदेश									

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाण्डौं

सचिव

१										
२										
३										
	जम्मा									
	गण्डकी प्रदेश									
१										
२										
३										
	जम्मा									
	लुम्बिनी प्रदेश									
१										
२										
३										
	जम्मा									
	कर्णाली प्रदेश									
१										
२										
३										
	जम्मा									
	सुदुरपश्चिम प्रदेश									

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

१										
२										
३										
	जम्मा									
कूल जम्मा										

पेश गर्नेको

नामथरः

छाप

पद

हस्ताक्षर

मितिः

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

(ख) दैनिक पेश गर्ने चलानको विवरण

पेश गर्ने संस्था वा निकायको नामः

मितिः

चलान हुने कार्यालयबाट मल चलान भएको विवरण

सि. न.	चलान गर्ने कार्यालय	युरिया (मे.टन)			डि.ए.पी. (मे.टन)			पोटास (मे.टन)			हालसम्मको जम्मा बिक्री मे.टन.		
		चलानी नं.	चलान गरिएको कार्यालय	चलान परिमाण	चलानी नं.	चलान गरिएको कार्यालय	चलान परिमाण	चलानी नं.	चलान गरिएको कार्यालय	चलान परिमाण	युरिया	डि. ए.पी	पोटास
कुल जम्मा													

पेश गर्नेको,-

नामथरः

छापः

पद

हस्ताक्षर

मितिः

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसूची-९

(दफा १४ को उपदफा (४) संग सम्बन्धित)

मल वितरक कम्पनीले मासिक रुपमा प्रदेश मन्त्रालय र मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्ने विवरणको ढाँचा

क्र.सं	प्रदेशको नाम	स्थानीय तहको नाम	विक्रेताको नाम	कृषकको नामथर ठेगाना	सम्पर्क नम्वर	क्षेत्रफल रोपनी/ कठ्ठा	मलको प्रकार /नाम	परिमाण के.जी	बिक्री मूल्य रु प्रति के.जी	विल नं.

पेश गर्नेको

नामथरः

पद

हस्ताक्षर

छाप

मितिः

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसूची-१०(क)

(दफा १५ को उपदफा (१) को खण्ड (क) संग सम्बन्धित)

कृषकको सहज पहिचानको लागि कृषक कोड तयार गर्न बनाइएको स्थानीय तहसम्मको कोड नं.

१. प्रदेशगत कोड

प्रदेश	Code	प्रदेश	Code
कोशी प्रदेश	1	लुम्बिनी प्रदेश	6
मधेश प्रदेश	2	कर्णाली प्रदेश	7
बाग्मती	3	सुदुरपश्चिम प्रदेश	8
गण्डकी	4		

२. जिल्लागत कोड

क्र.स	जिल्ला	कोड	क्र.स	जिल्ला	कोड
१	ताप्लेजुङ्ग	101	३९	म्याग्दी	४०४
२	संखुवासभा	१०२	४०	कास्की	४०५
३	सोलुखुम्बु	१०३	४१	लमजुङ्ग	४०६
४	ओखलढुङ्गा	१०४	४२	तनहुँ	४०७
५	खोटाङ्ग	१०५	४३	नवलपरासी (बर्दघाट)	४०८
६	भोजपुर	१०६	४४	स्याङ्गजा	४०९
७	धनकुटा	१०७	४५	पर्वत	४१०
८	तेह्रथुम	१०८	४६	बागलुङ्ग	४११
९	पाँचथर	१०९	४७	रुकुम (पूर्वि भाग)	५०१
१०	इलाम	११०	४८	रोल्पा	५०२
११	झापा	१११	४९	प्यूठान	५०३
१२	मोरङ्ग	११२	५०	गुल्मी	५०४
१३	सुनसरी	113	५१	अर्घाखाँची	५०५
१४	उदयपुर	114	५२	पाल्पा	५०६
१५	सप्तरी	201	५३	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता पश्चिम)	५०७
१६	सिरहा	202	५४	रुपन्देही	५०८
१७	धनुषा	203	५५	कपिलवस्तु	५०९
१८	महोत्तरी	204	५६	दाङ्ग	५१०
१९	सर्लाही	205	५७	बाँके	५११
२०	रौतहट	206	५८	बर्दिया	५१२
२१	बारा	207	५९	डोल्पा	६०१

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

क्र.स	जिल्ला	कोड	क्र.स	जिल्ला	कोड
२२	पर्सा	208	६०	मुगु	६०२
२३	दोलखा	301	६१	हुम्ला	६०३
२४	सिन्धुपाल्चोक	302	६२	जुम्ला	६०४
२५	रसुवा	303	६३	कालिकोट	६०५
२६	धादिङ्ग	304	६४	दैलेख	६०६
२७	नुवाकोट	305	६५	जाजरकोट	६०७
२८	काठमाडौं	306	६६	रुकुम (पश्चिम भाग)	६०८
२९	भक्तपुर	307	६७	सल्यान	६०९
३०	ललितपुर	308	६८	सुर्खेत	६१०
३१	काभ्रेपालाञ्चोक	309	६९	बाजुरा	७०१
३२	रामेछाप	310	७०	बझाङ्ग	७०२
३३	सिन्धुली	311	७१	दार्चुला	७०३
३४	मकवानपुर	३१२	७२	बैतडी	७०४
३५	चितवन	३13	७३	डडेलधुरा	७०५
३६	गोरखा	४०१	७४	डोटी	७०६
३७	मनाङ्ग	४०२	७५	अछाम	७०७
३८	मुस्ताङ्ग	४०३	७६	कैलाली	७०८
			७७	कञ्चनपुर	७०९

३. पालिकागत कोड

क्र.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क्र.स	जिल्ला	पालिका	कोड
१	ताप्लेजुङ्ग	फक्ताङ्लुङ्ग गाउँपालिका	10101	३७६	मकवानपुर	ईन्द्रसरोवर गाउँपालिका	31201
२	ताप्लेजुङ्ग	मिक्वाखोला गाउँपालिका	10102	३७७	मकवानपुर	थाहा नगरपालिका	31202
३	ताप्लेजुङ्ग	मेरिङ्गदेन गाउँपालिका	10103	३७८	मकवानपुर	कैलाश गाउँपालिका	31203
४	ताप्लेजुङ्ग	मैवाखोला गाउँपालिका	10104	३७९	मकवानपुर	राक्सिराङ्ग गाउँपालिका	31204
५	ताप्लेजुङ्ग	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका	10105	३८०	मकवानपुर	मनहरी गाउँपालिका	31205
६	ताप्लेजुङ्ग	फुङलिङ्ग नगरपालिका	10106	३८१	मकवानपुर	हेटौडा उपमहानगरपालिका	31206
७	ताप्लेजुङ्ग	पाथीभरा याङवरक गाउँपालिका	10107	३८२	मकवानपुर	भिमफेदी गाउँपालिका	31207
८	ताप्लेजुङ्ग	सिरीजङ्घा गाउँपालिका	10108	३८३	मकवानपुर	मकवानपुरगढी गाउँपालिका	31208
९	ताप्लेजुङ्ग	सिदिङ्वा गाउँपालिका	10109	३८४	मकवानपुर	बकैया गाउँपालिका	31209
१०	संखुवासभा	भोटखोला गाउँपालिका	10201	३८५	मकवानपुर	बाग्मती गाउँपालिका	31210
११	संखुवासभा	मकालु गाउँपालिका	10202	३८६	चितवन	राप्ती नगरपालिका	31301
१२	संखुवासभा	सिलीचोङ गाउँपालिका	10203	३८७	चितवन	कालिका नगरपालिका	31302
१३	संखुवासभा	चिचिला गाउँपालिका	10204	३८८	चितवन	इच्छाकामना गाउँपालिका	31303
१४	संखुवासभा	सभापोखरी गाउँपालिका	10205	३८९	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका	31304

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

क.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क.स	जिल्ला	पालिका	कोड
१५	संखुवासभा	खाँदबारी नगरपालिका	10206	३९०	चितवन	रत्ननगर नगरपालिका	31305
१६	संखुवासभा	पाँचखपन नगरपालिका	10207	३९१	चितवन	खैरहनी नगरपालिका	31306
१७	संखुवासभा	चैनपुर नगरपालिका	10208	३९२	चितवन	मादी नगरपालिका	31307
१८	संखुवासभा	मादी नगरपालिका	10209	३९३	गोर्खा	चुमनुब्री गाउँपालिका	40101
१९	संखुवासभा	धर्मदेवी नगरपालिका	10210	३९४	गोर्खा	अजिरकोट गाउँपालिका	40102
२०	सोलुखुम्बु	खुम्बु पासाङल्हामु गाउँपालिका	10301	३९५	गोर्खा	बारपाक सुलिकोट गाउँपालिका	40103
२१	सोलुखुम्बु	माहाकुलुङ गाउँपालिका	10302	३९६	गोर्खा	धार्चे गाउँपालिका	40104
२२	सोलुखुम्बु	सोताङ गाउँपालिका	10303	३९७	गोर्खा	आरुघाट गाउँपालिका	40105
२३	सोलुखुम्बु	माप्य दुधकोशी गाउँपालिका	10304	३९८	गोर्खा	भिमसेनथापा गाउँपालिका	40106
२४	सोलुखुम्बु	थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका	10305	३९९	गोर्खा	सिरानचोक गाउँपालिका	40107
२५	सोलुखुम्बु	नेचासल्यान गाउँपालिका	10306	४००	गोर्खा	पालुङ्गटार नगरपालिका	40108
२६	सोलुखुम्बु	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका	10307	४०१	गोर्खा	गोरखा नगरपालिका	40109
२७	सोलुखुम्बु	लिखु पिके गाउँपालिका	10308	४०२	गोर्खा	शहीद लखन गाउँपालिका	40110
२८	ओखलढुङ्गा	चिशंखुगढी गाउँपालिका	10401	४०३	गोर्खा	गण्डकी गाउँपालिका	40111
२९	ओखलढुङ्गा	सिद्धिचरण नगरपालिका	10402	४०४	मनाङ्ग	नार्पा भूमि गाउँपालिका	40201
३०	ओखलढुङ्गा	मोलुङ्ग गाउँपालिका	10403	४०५	मनाङ्ग	मनाङ ङिस्याङ गाउँपालिका	40202
३१	ओखलढुङ्गा	खिजीदेम्बा गाउँपालिका	10404	४०६	मनाङ्ग	चामे गाउँपालिका	40203
३२	ओखलढुङ्गा	लिखु गाउँपालिका	10405	४०७	मनाङ्ग	नार्सो गाउँपालिका	40204
३३	ओखलढुङ्गा	चम्पादेवी गाउँपालिका	10406	४०८	मुस्ताङ्ग	लो-घेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिका	40301
३४	ओखलढुङ्गा	सुनकोशी गाउँपालिका	10407	४०९	मुस्ताङ्ग	घरपझोङ गाउँपालिका	40302
३५	ओखलढुङ्गा	मानेभन्ज्याङ्ग गाउँपालिका	10408	४१०	मुस्ताङ्ग	वारागुङ मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका	40303
३६	खोटाङ्ग	केपिलासगढी गाउँपालिका	10501	४११	मुस्ताङ्ग	लोमन्थाङ गाउँपालिका	40304
३७	खोटाङ्ग	ऐसेलुखर्क गाउँपालिका	10502	४१२	मुस्ताङ्ग	थासाङ गाउँपालिका	40305
३८	खोटाङ्ग	रावा बेसी गाउँपालिका	10503	४१३	म्याग्दी	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	40401
३९	खोटाङ्ग	हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका	10504	४१४	म्याग्दी	रघुगंगा गाउँपालिका	40402
४०	खोटाङ्ग	दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका	10505	४१५	म्याग्दी	धवलागिरी गाउँपालिका	40403
४१	खोटाङ्ग	साकेला गाउँपालिका	10506	४१६	म्याग्दी	मालिका गाउँपालिका	40404
४२	खोटाङ्ग	दिप्रुङ चुइचुम्मा गाउँपालिका	10507	४१७	म्याग्दी	मंगला गाउँपालिका	40405
४३	खोटाङ्ग	खोटेहाङ गाउँपालिका	10508	४१८	म्याग्दी	बेनी नगरपालिका	40406
४४	खोटाङ्ग	जन्तेढुङ्गा गाउँपालिका	10509	४१९	कास्की	मादी गाउँपालिका	40501
४५	खोटाङ्ग	बराहपोखरी गाउँपालिका	10510	४२०	कास्की	माछापुच्छ्रे गाउँपालिका	40502
४६	भोजपुर	षडानन्द नगरपालिका	10601	४२१	कास्की	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	40503
४७	भोजपुर	साल्पासिलिछो गाउँपालिका	10602	४२२	कास्की	पोखरा महानगरपालिका	40504

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार काठमाडौं

सचिव

क्र.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क्र.स	जिल्ला	पालिका	कोड
४८	भोजपुर	टेम्केमैयुङ गाउँपालिका	10603	४२३	कास्की	रूपा गाउँपालिका	40505
४९	भोजपुर	भोजपुर नगरपालिका	10604	४२४	लमजुङ्ग	दोर्दी गाउँपालिका	40601
५०	भोजपुर	अरुण गाउँपालिका	10605	४२५	लमजुङ्ग	मर्स्याङ्दी गाउँपालिका	40602
५१	भोजपुर	पौवा दुङ्मा गाउँपालिका	10606	४२६	लमजुङ्ग	क्व्होलासोथार गाउँपालिका	40603
५२	भोजपुर	रामप्रसाद राई गाउँपालिका	10607	४२७	लमजुङ्ग	मध्यनेपाल नगरपालिका	40604
५३	भोजपुर	हतुवागढी गाउँपालिका	10608	४२८	लमजुङ्ग	बेंसीशहर नगरपालिका	40605
५४	भोजपुर	आमचोक गाउँपालिका	10609	४२९	लमजुङ्ग	सुन्दरबजार नगरपालिका	40606
५५	धनकुटा	महालक्ष्मी नगरपालिका	10701	४३०	लमजुङ्ग	राईनास नगरपालिका	40607
५६	धनकुटा	पाख्रिबास नगरपालिका	10702	४३१	लमजुङ्ग	दुधपोखरी गाउँपालिका	40608
५७	धनकुटा	छथर जोरपाटी गाउँपालिका	10703	४३२	तनहुँ	भानु नगरपालिका	40701
५८	धनकुटा	धनकुटा नगरपालिका	10704	४३३	तनहुँ	व्यास नगरपालिका	40702
५९	धनकुटा	सहिदभूमि गाउँपालिका	10705	४३४	तनहुँ	म्याग्दे गाउँपालिका	40703
६०	धनकुटा	साँगुरीगढी गाउँपालिका	10706	४३५	तनहुँ	शुक्लागण्डकी नगरपालिका	40704
६१	धनकुटा	चौविसे गाउँपालिका	10707	४३६	तनहुँ	भिमाद नगरपालिका	40705
६२	तेह्रथुम	आठराई गाउँपालिका	10801	४३७	तनहुँ	घिरिङ्ग गाउँपालिका	40706
६३	तेह्रथुम	फेदाप गाउँपालिका	10802	४३८	तनहुँ	ऋषिङ्ग गाउँपालिका	40707
६४	तेह्रथुम	मेन्छयायेम गाउँपालिका	10803	४३९	तनहुँ	देवघाट गाउँपालिका	40708
६५	तेह्रथुम	म्याङ्गलुङ्ग नगरपालिका	10804	४४०	तनहुँ	बन्दिपुर गाउँपालिका	40709
६६	तेह्रथुम	लालीगुराँस नगरपालिका	10805	४४१	तनहुँ	आँबुखैरेनी गाउँपालिका	40710
६७	तेह्रथुम	छथर गाउँपालिका	10806	४४२	नवलपरासी (पूर्व)	गैडाकोट नगरपालिका	40801
६८	पाँचथर	याङवरक गाउँपालिका	10901	४४३	नवलपरासी (पूर्व)	बुलिङ्गटार गाउँपालिका	40802
६९	पाँचथर	हिलिहाङ्ग गाउँपालिका	10902	४४४	नवलपरासी (पूर्व)	बौदीकाली गाउँपालिका	40803
७०	पाँचथर	फालेलुङ गाउँपालिका	10903	४४५	नवलपरासी (पूर्व)०	हुप्सेकोट गाउँपालिका	40804
७१	पाँचथर	फिदिम नगरपालिका	10904	४४६	नवलपरासी (पूर्व)	देवचुली नगरपालिका	40805
७२	पाँचथर	फाल्गुनन्द गाउँपालिका	10905	४४७	नवलपरासी (पूर्व)	कावासोती नगरपालिका	40806
७३	पाँचथर	कुम्मायक गाउँपालिका	10906	४४८	नवलपरासी (पूर्व)	मध्यबिन्दु नगरपालिका	40807
७४	पाँचथर	तुम्बेवा गाउँपालिका	10907	४४९	नवलपरासी (पूर्व)	बिनयी त्रिवेणी गाउँपालिका	40808
७५	पाँचथर	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	10908	४५०	स्याङ्जा	पुतलीबजार नगरपालिका	40901
७६	इलाम	माई जोगमाई गाउँपालिका	11001	४५१	स्याङ्जा	फेदीखोला गाउँपालिका	40902
७७	इलाम	सन्दकपुर गाउँपालिका	11002	४५२	स्याङ्जा	आँधिखोला गाउँपालिका	40903
७८	इलाम	ईलाम नगरपालिका	11003	४५३	स्याङ्जा	अर्जुनचौपारी गाउँपालिका	40904
७९	इलाम	देउमाई नगरपालिका	11004	४५४	स्याङ्जा	भीरकोट नगरपालिका	40905
८०	इलाम	फाकफोकथुम गाउँपालिका	11005	४५५	स्याङ्जा	बिरुवा गाउँपालिका	40906
८१	इलाम	माङसेबुङ गाउँपालिका	11006	४५६	स्याङ्जा	हरिनास गाउँपालिका	40907
८२	इलाम	चुलाचुली गाउँपालिका	11007	४५७	स्याङ्जा	चापाकोट नगरपालिका	40908
८३	इलाम	माई नगरपालिका	11008	४५८	स्याङ्जा	वालिङ्ग नगरपालिका	40909

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सचिव

क्र.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क्र.स	जिल्ला	पालिका	कोड
८४	इलाम	सूर्योदय नगरपालिका	11009	४५९	स्याङ्जा	गल्याङ नगरपालिका	40910
८५	इलाम	रोङ गाउँपालिका	11010	४६०	स्याङ्जा	कालीगण्डकी गाउँपालिका	40911
८६	झापा	मेचीनगर नगरपालिका	11101	४६१	पर्वत	मोदी गाउँपालिका	41001
८७	झापा	बुद्धशान्ति गाउँपालिका	11102	४६२	पर्वत	जलजला गाउँपालिका	41002
८८	झापा	अर्जुनधारा नगरपालिका	11103	४६३	पर्वत	कुश्मा नगरपालिका	41003
८९	झापा	कन्काई नगरपालिका	11104	४६४	पर्वत	फलेवास नगरपालिका	41004
९०	झापा	शिवसताक्षी नगरपालिका	11105	४६५	पर्वत	महाशिला गाउँपालिका	41005
९१	झापा	कमल गाउँपालिका	11106	४६६	पर्वत	विहादी गाउँपालिका	41006
९२	झापा	दमक नगरपालिका	11107	४६७	पर्वत	पैयुं गाउँपालिका	41007
९३	झापा	गौरादह नगरपालिका	11108	४६८	बाग्लुङ्ग	बाग्लुङ्ग नगरपालिका	41101
९४	झापा	गौरिगञ्ज गाउँपालिका	11109	४६९	बाग्लुङ्ग	काठेखोला गाउँपालिका	41102
९५	झापा	झापा गाउँपालिका	11110	४७०	बाग्लुङ्ग	ताराखोला गाउँपालिका	41103
९६	झापा	बाह्रदशी गाउँपालिका	11111	४७१	बाग्लुङ्ग	तमानखोला गाउँपालिका	41104
९७	झापा	बिर्तामोड नगरपालिका	11112	४७२	बाग्लुङ्ग	ढोरपाटन नगरपालिका	41105
९८	झापा	हल्दीबारी गाउँपालिका	11113	४७३	बाग्लुङ्ग	निसीखोला गाउँपालिका	41106
९९	झापा	भद्रपुर नगरपालिका	11114	४७४	बाग्लुङ्ग	बडिगाड गाउँपालिका	41107
१००	झापा	कचनकवल गाउँपालिका	11115	४७५	बाग्लुङ्ग	गल्कोट नगरपालिका	41108
१०१	मोरङ्ग	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	11201	४७६	बाग्लुङ्ग	बरेङ गाउँपालिका	41109
१०२	मोरङ्ग	लेटाङ नगरपालिका	11202	४७७	बाग्लुङ्ग	जैमुनी नगरपालिका	41110
१०३	मोरङ्ग	केराबारी गाउँपालिका	11203	४७८	रुकुम पूर्व	पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका	50101
१०४	मोरङ्ग	सुन्दरहरैंचा नगरपालिका	11204	४७९	रुकुम पूर्व	सिस्ने गाउँपालिका	50102
१०५	मोरङ्ग	बेलबारी नगरपालिका	11205	४८०	रुकुम पूर्व०	भूमे गाउँपालिका	50103
१०६	मोरङ्ग	कानेपोखरी गाउँपालिका	11206	४८१	रोल्पा	सुनछहरी गाउँपालिका	50201
१०७	मोरङ्ग	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका	11207	४८२	रोल्पा	थवाङ गाउँपालिका	50202
१०८	मोरङ्ग	उर्लाबारी नगरपालिका	11208	४८३	रोल्पा	परिवर्तन गाउँपालिका	50203
१०९	मोरङ्ग	रतुवामाई नगरपालिका	11209	४८४	रोल्पा	गंगादेव गाउँपालिका	50204
११०	मोरङ्ग	सुनवर्षी नगरपालिका	11210	४८५	रोल्पा	माडी गाउँपालिका	50205
१११	मोरङ्ग	रंगेली नगरपालिका	11211	४८६	रोल्पा	त्रिवेणी गाउँपालिका	50206
११२	मोरङ्ग	ग्रामथान गाउँपालिका	11212	४८७	रोल्पा	रोल्पा नगरपालिका	50207
११३	मोरङ्ग	बुढीगंगा गाउँपालिका	11213	४८८	रोल्पा	रुन्टीगढी गाउँपालिका	50208
११४	मोरङ्ग	बिराटनगर महानगरपालिका	11214	४८९	रोल्पा	सुनिल स्मृति गाउँपालिका	50209
११५	मोरङ्ग	कटहरी गाउँपालिका	11215	४९०	रोल्पा	लुङ्ग्री गाउँपालिका	50210
११६	मोरङ्ग	धनपालथान गाउँपालिका	11216	४९१	प्युठान	गौमुखी गाउँपालिका	50301
११७	मोरङ्ग	जहदा गाउँपालिका	11217	४९२	प्युठान	नौबहिनी गाउँपालिका	50302
११८	सुनसरी	धरान उपमहानगरपालिका	11301	४९३	प्युठान	झिमरुक गाउँपालिका	50303
११९	सुनसरी	बराहक्षेत्र नगरपालिका	11302	४९४	प्युठान	प्यूठान नगरपालिका	50304
१२०	सुनसरी	कोशी गाउँपालिका	11303	४९५	प्युठान	स्वर्गद्वारी नगरपालिका	50305
१२१	सुनसरी	भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिका	11304	४९६	प्युठान	माण्डवी गाउँपालिका	50306
१२२	सुनसरी	रामधुनी नगरपालिका	11305	४९७	प्युठान	मल्लरानी गाउँपालिका	50307

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

सचिव

क.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क.स	जिल्ला	पालिका	कोड
१२३	सुनसरी	ईटहरी उपमहानगरपालिका	11306	४९८	प्युठान	ऐरावती गाउँपालिका	50308
१२४	सुनसरी	दुहबी नगरपालिका	11307	४९९	प्युठान	सरुमारानी गाउँपालिका	50309
१२५	सुनसरी	गढी गाउँपालिका	11308	५००	गुल्मी	कालिगण्डकी गाउँपालिका	50401
१२६	सुनसरी	इनरुवा नगरपालिका	11309	५०१	गुल्मी	सत्यवती गाउँपालिका	50402
१२७	सुनसरी	हरिनगर गाउँपालिका	11310	५०२	गुल्मी	चन्द्रकोट गाउँपालिका	50403
१२८	सुनसरी	देवानगन्ज गाउँपालिका	11311	५०३	गुल्मी	मुसिकोट नगरपालिका	50404
१२९	सुनसरी	बर्जु गाउँपालिका	11312	५०४	गुल्मी	ईस्मा गाउँपालिका	50405
१३०	उदयपुर	बेलका नगरपालिका	11401	५०५	गुल्मी	मालिका गाउँपालिका	50406
१३१	उदयपुर	चौदण्डीगढी नगरपालिका	11402	५०६	गुल्मी	मदाने गाउँपालिका	50407
१३२	उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	11403	५०७	गुल्मी	धुर्कोट गाउँपालिका	50408
१३३	उदयपुर	रौतामाई गाउँपालिका	11404	५०८	गुल्मी	रेसुङ्गा नगरपालिका	50409
१३४	उदयपुर	लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	11405	५०९	गुल्मी	गुल्मी दरबार गाउँपालिका	50410
१३५	उदयपुर	ताप्ली गाउँपालिका	11406	५१०	गुल्मी	छत्रकोट गाउँपालिका	50411
१३६	उदयपुर	कटारी नगरपालिका	11407	५११	गुल्मी	रुरुक्षेत्र गाउँपालिका	50412
१३७	उदयपुर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	11408	५१२	अर्घाखाँची	छत्रदेव गाउँपालिका	50501
१३८	ससरी	ससकोशी नगरपालिका	20101	५१३	अर्घाखाँची	मालारानी गाउँपालिका	50502
१३९	ससरी	कन्चनरुप नगरपालिका	20102	५१४	अर्घाखाँची	भुमिकास्थान नगरपालिका	50503
१४०	ससरी	अग्निसाइर कृष्ण सवरन गाउँपालिका	20103	५१६	अर्घाखाँची	सन्धिखर्क नगरपालिका	50504
१४१	ससरी	रुपनी गाउँपालिका	20104	५१५	अर्घाखाँची	पाणिनी गाउँपालिका	50505
१४२	ससरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	20105	५१६	अर्घाखाँची	शितगंगा नगरपालिका	50506
१४३	ससरी	खडक नगरपालिका	20106	५१७	पाल्पा	रामपुर नगरपालिका	50601
१४४	ससरी	सुरुङ्गा नगरपालिका	20107	५१८	पाल्पा	पुर्वखोला गाउँपालिका	50602
१४५	ससरी	बलान बिहुल गाउँपालिका	20108	५१९	पाल्पा	रम्भा गाउँपालिका	50603
१४६	ससरी	बोदेबरसाईन नगरपालिका	20109	५२०	पाल्पा	बगनासकाली गाउँपालिका	50604
१४७	ससरी	डाक्नेश्वरी नगरपालिका	20110	५२१	पाल्पा	तानसेन नगरपालिका	50605
१४८	ससरी	राजगढ गाउँपालिका	20111	५२२	पाल्पा	रिब्दीकोट गाउँपालिका	50606
१४९	ससरी	बिष्णुपुर गाउँपालिका	20112	५२३	पाल्पा	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका	50607
१५०	ससरी	राजविराज नगरपालिका	20113	५२४	पाल्पा	तिनाउ गाउँपालिका	50608
१५१	ससरी	महादेवा गाउँपालिका	20114	५२५	पाल्पा	माथागढी गाउँपालिका	50609
१५२	ससरी	तिरहुत गाउँपालिका	20115	५२६	पाल्पा	निस्दी गाउँपालिका	50610
१५३	ससरी	हनुमाननगर कङ्कालिनी नगरपालिका	20116	५२७	नवलपरासी(पश्चिम)	बर्दघाट नगरपालिका	50701
१५४	ससरी	तिलाठी कोईलाडी गाउँपालिका	20117	५२८	नवलपरासी(पश्चिम)	सुनवल नगरपालिका	50702
१५५	ससरी	छिन्नमस्ता गाउँपालिका	20118	५२९	नवलपरासी(पश्चिम)	रामग्राम नगरपालिका	50703
१५६	सिरहा	लहान नगरपालिका	20201	५३०	नवलपरासी(पश्चिम)	पाल्हीनन्दन गाउँपालिका	50704
१५७	सिरहा	धनगढीमाई नगरपालिका	20202	५३१	नवलपरासी(पश्चिम)	सरावल गाउँपालिका	50705

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं
सचिव

क.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क्र.स	जिल्ला	पालिका	कोड
१५८	सिरहा	गोलबजार नगरपालिका	20203	५३२	नवलपरासी(पश्चिम)	प्रतापपुर गाउँपालिका	50706
१५९	सिरहा	मिर्चैया नगरपालिका	20204	५३३	नवलपरासी(पश्चिम)	सुस्ता गाउँपालिका	50707
१६०	सिरहा	कर्जन्हा नगरपालिका	20205	५३४	रुपन्देही	देवदह नगरपालिका	50801
१६१	सिरहा	कल्याणपुर नगरपालिका	20206	५३५	रुपन्देही	बुटवल उपमहानगरपालिका	50802
१६२	सिरहा	नरहा गाउँपालिका	20207	५३६	रुपन्देही	सैनामैना नगरपालिका	50803
१६३	सिरहा	विष्णुपुर गाउँपालिका	20208	५३७	रुपन्देही	कञ्चन गाउँपालिका	50804
१६४	सिरहा	अर्नमा गाउँपालिका	20209	५३८	रुपन्देही	गैडहवा गाउँपालिका	50805
१६५	सिरहा	सुखीपुर नगरपालिका	20210	५३९	रुपन्देही	सुद्धोधन गाउँपालिका	50806
१६६	सिरहा	लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका	20211	५४०	रुपन्देही	सियारी गाउँपालिका	50807
१६७	सिरहा	सखुवानान्कारकट्टी गाउँपालिका	20212	५४१	रुपन्देही	तिलोत्तमा नगरापालिका	50808
१६८	सिरहा	भगवानपुर गाउँपालिका	20213	५४२	रुपन्देही	ओमसतिया गाउँपालिका	50809
१६९	सिरहा	नवराजपुर गाउँपालिका	20214	५४३	रुपन्देही	रोहिणी गाउँपालिका	50810
१७०	सिरहा	बरियारपट्टी गाउँपालिका	20215	५४४	रुपन्देही	सिद्धार्थनगर नगरपालिका	50811
१७१	सिरहा	औरही गाउँपालिका	20216	५४५	रुपन्देही	मायादेवी गाउँपालिका	50812
१७२	सिरहा	सिराहा नगरपालिका	20217	५४६	रुपन्देही	लुम्बिनी साँस्कृतिक नगरपालिका	50813
१७३	धनुषा	गणेशमान चारनाथ नगरपालिका	20301	५४७	रुपन्देही	कोटहीमाई गाउँपालिका	50814
१७४	धनुषा	धनुषाधाम नगरपालिका	20302	५४८	रुपन्देही	सम्मरीमाई गाउँपालिका	50815
१७५	धनुषा	मिथिला नगरपालिका	20303	५४९	रुपन्देही	मर्चवारी गाउँपालिका	50816
१७६	धनुषा	बटेश्वर गाउँपालिका	20304	५५०	कपिलवस्तु	बाणगंगा नगरपालिका	50901
१७७	धनुषा	क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका	20305	५५१	कपिलवस्तु	बुद्धभूमी नगरपालिका	50902
१७८	धनुषा	लक्ष्मीनिया गाउँपालिका	20306	५५२	कपिलवस्तु	शिवराज नगरपालिका	50903
१७९	धनुषा	मिथिला बिहारी नगरपालिका	20307	५५३	कपिलवस्तु	बिजयनगर गाउँपालिका	50904
१८०	धनुषा	हंसपुर नगरपालिका	20308	५५४	कपिलवस्तु	कृष्णनगर नगरपालिका	50905
१८१	धनुषा	सबैला नगरपालिका	20309	५५५	कपिलवस्तु	महाराजगन्ज नगरपालिका	50906
१८२	धनुषा	शहीदनगर नगरपालिका	20310	५५६	कपिलवस्तु	कपिलबस्तु नगरपालिका	50907
१८३	धनुषा	कमला नगरपालिका	20311	५५७	कपिलवस्तु	यसोधरा गाउँपालिका	50908
१८४	धनुषा	जनक नन्दिनी गाउँपालिका	20312	५५८	कपिलवस्तु	मायादेवी गाउँपालिका	50909
१८५	धनुषा	बिदेह नगरपालिका	20313	५५९	कपिलवस्तु	शुद्धोधन गाउँपालिका	50910
१८६	धनुषा	औरही गाउँपालिका	20314	५६०	दाङ	बंगलाचुली गाउँपालिका	51001
१८७	धनुषा	जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका	20315	५६१	दाङ	घोराही उपमहानगरपालिका	51002
	धनुषा	धनौजी गाउँपालिका	20316	५६२	दाङ	तुल्सीपुर	51003

सचिव

क.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क.स	जिल्ला	पालिका	कोड
						उपमहानगरपालिका	
१८९	धनुषा	नगराइन नगरपालिका	20317	५६३	दाङ्ग	शान्तिनगर गाउँपालिका	51004
१९०	धनुषा	मुखियापट्टी मुसहरमिया गाउँपालिका	20318	५६४	दाङ्ग	बबई गाउँपालिका	51005
१९१	महोत्तरी	बर्दिबास नगरपालिका	20401	५६५	दाङ्ग	दंगीशरण गाउँपालिका	51006
१९२	महोत्तरी	गौशाला नगरपालिका	20402	५६६	दाङ्ग	लमही नगरपालिका	51007
१९३	महोत्तरी	सोनमा गाउँपालिका	20403	५६७	दाङ्ग	राप्ती गाउँपालिका	51008
१९४	महोत्तरी	औरही नगरपालिका	20404	५६८	दाङ्ग	गढवा गाउँपालिका	51009
१९५	महोत्तरी	भँगाहा नगरपालिका	20405	५६९	दाङ्ग	राजपुर गाउँपालिका	51010
१९६	महोत्तरी	लोहरपट्टी नगरपालिका	20406	५७०	बाँके	राप्ती सोनारी गाउँपालिका	51101
१९७	महोत्तरी	बलवा नगरपालिका	20407	५७१	बाँके	कोहलपुर नगरपालिका	51102
१९८	महोत्तरी	राम गोपालपुर नगरपालिका	20408	५७२	बाँके	बैजनाथ गाउँपालिका	51103
१९९	महोत्तरी	साम्सी गाउँपालिका	20409	५७३	बाँके	खजुरा गाउँपालिका	51104
२००	महोत्तरी	मनरा शिसवा नगरपालिका	20410	५७४	बाँके	जानकी गाउँपालिका	51105
२०१	महोत्तरी	एकडारा गाउँपालिका	20411	५७५	बाँके	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	51106
२०२	महोत्तरी	महोत्तरी गाउँपालिका	20412	५७६	बाँके	डुडुवा गाउँपालिका	51107
२०३	महोत्तरी	पिपरा गाउँपालिका	20413	५७७	बाँके	नरैनापुर गाउँपालिका	51108
२०४	महोत्तरी	मटिहानी नगरपालिका	20414	५७८	बर्दिया	बाँसगढी नगरपालिका	51201
२०५	महोत्तरी	जलेश्वर नगरपालिका	20415	५७९	बर्दिया	बारबर्दिया नगरपालिका	51202
२०६	सर्लाही	लालबन्दी नगरपालिका	20501	५८०	बर्दिया	ठाकुरबाबा नगरपालिका	51203
२०७	सर्लाही	हरिवन नगरपालिका	20502	५८१	बर्दिया	गेरुवा गाउँपालिका	51204
२०८	सर्लाही	बागमती नगरपालिका	20503	५८२	बर्दिया	राजापुर नगरपालिका	51205
२०९	सर्लाही	बरहथवा नगरपालिका	20504	५८३	बर्दिया	मधुवन नगरपालिका	51206
२१०	सर्लाही	हरिपुर नगरपालिका	20505	५८४	बर्दिया	गुलरीया नगरपालिका	51207
२११	सर्लाही	ईश्वरपुर नगरपालिका	20506	५८५	बर्दिया	बढैयाताल गाउँपालिका	51208
२१२	सर्लाही	हरिपुर्वा नगरपालिका	20507	५८६	डोल्पा	डोल्पो बुद्ध गाउँपालिका	60101
२१३	सर्लाही	पर्सा गाउँपालिका	20508	५८७	डोल्पा	शे फोक्सुण्डो गाउँपालिका	60102
२१४	सर्लाही	ब्रह्मपुरी गाउँपालिका	20509	५८९	डोल्पा	जगदुल्ला गाउँपालिका	60103
२१५	सर्लाही	चन्द्रनगर गाउँपालिका	20510	५९०	डोल्पा	मुड्केचुला गाउँपालिका	60104
२१६	सर्लाही	कविलासी नगरपालिका	20511	५९१	डोल्पा	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका	60105
२१७	सर्लाही	चक्रघट्टा गाउँपालिका	20512	५९२	डोल्पा	ठुलीभेरी नगरपालिका	60106
२१८	सर्लाही	बसबरिया गाउँपालिका	20513	५९३	डोल्पा	काइके गाउँपालिका	60107
२१९	सर्लाही	धनकौल गाउँपालिका	20514	५९४	डोल्पा	छार्का ताङसोङ गाउँपालिका	60108
२२०	सर्लाही	रामनगर गाउँपालिका	20515	५९५	मुगु	मुगुमकार्मारोग गाउँपालिका	60201
२२१	सर्लाही	बलरा नगरपालिका	20516	५९६	मुगु	छायाँनाथ रारा नगरपालिका	60202

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

सचिव

क्र.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क्र.स	जिल्ला	पालिका	कोड
२२२	सर्लाही	गोडैटा नगरपालिका	20517	५९७	मुगु	सोरु गाउँपालिका	60203
२२३	सर्लाही	विष्णु गाउँपालिका	20518	५९८	मुगु	खत्याड गाउँपालिका	60204
२२४	सर्लाही	कौडेना गाउँपालिका	20519	५९९	हुम्ला	चंखेली गाउँपालिका	60301
२२५	सर्लाही	मलंगवा नगरपालिका	20520	६००	हुम्ला	खार्पुनाथ गाउँपालिका	60302
२२६	रौतहट	चन्द्रपुर नगरपालिका	20601	६०१	हुम्ला	सिमकोट गाउँपालिका	60303
२२७	रौतहट	गुजरा नगरपालिका	20602	६०२	हुम्ला	नाम्खा गाउँपालिका	60304
२२८	रौतहट	फतुवा विजयपुर नगरपालिका	20603	६०३	हुम्ला	सर्केगाड गाउँपालिका	60305
२२९	रौतहट	कटहरिया नगरपालिका	20604	६०४	हुम्ला	अदानचुली गाउँपालिका	60306
२३०	रौतहट	बृन्दावन नगरपालिका	20605	६०५	हुम्ला	ताँजाकोट गाउँपालिका	60307
२३१	रौतहट	गढीमाई नगरपालिका	20606	६०६	जुम्ला	पातारासी गाउँपालिका	60401
२३२	रौतहट	माधव नारायण नगरपालिका	20607	६०७	जुम्ला	कनका सुन्दरी गाउँपालिका	60402
२३३	रौतहट	गरुडा नगरपालिका	20608	६०८	जुम्ला	सिंजा गाउँपालिका	60403
२३४	रौतहट	देवाही गोनाही नगरपालिका	20609	६०९	जुम्ला	चन्दननाथ नगरपालिका	60404
२३५	रौतहट	मौलापुर नगरपालिका	20610	६१०	जुम्ला	गुठिचौर गाउँपालिका	60405
२३६	रौतहट	बौधीमाई नगरपालिका	20611	६११	जुम्ला	तातोपानी गाउँपालिका	60406
२३७	रौतहट	परोहा नगरपालिका	20612	६१२	जुम्ला	तिला गाउँपालिका	60407
२३८	रौतहट	राजपुर नगरपालिका	20613	६१३	जुम्ला	हिमा गाउँपालिका	60408
२३९	रौतहट	यमुनामाई गाउँपालिका	20614	६१४	कालीकोट	पलाता गाउँपालिका	60501
२४०	रौतहट	दुर्गा भगवती गाउँपालिका	20615	६१५	कालीकोट	पचाल झरना गाउँपालिका	60502
२४१	रौतहट	राजदेवी नगरपालिका	20616	६१६	कालीकोट	रास्कोट नगरपालिका	60503
२४२	रौतहट	गौर नगरपालिका	20617	६१७	कालीकोट	सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका	60504
२४३	रौतहट	ईशनाथ नगरपालिका	20618	६१८	कालीकोट	नरहरिनाथ गाउँपालिका	60505
२४४	बारा	निजगढ नगरपालिका	20701	६१९	कालीकोट	खाँडाचक्र नगरपालिका	60506
२४५	बारा	कोल्हवी नगरपालिका	20702	६२०	कालीकोट	तिलागुफा नगरपालिका	60507
२४६	बारा	जीतपुर सिमरा उपमहानगरपालिका	20703	६२१	कालीकोट	महावै गाउँपालिका	60508
२४७	बारा	परवानीपुर गाउँपालिका	20704	६२२	कालीकोट	शुभ कालीका गाउँपालिका	60509
२४८	बारा	प्रसौनी गाउँपालिका	20705	६२३	दैलेख	नौमुले गाउँपालिका	60601
२४९	बारा	विश्रामपुर गाउँपालिका	20706	६२४	दैलेख	महाबु गाउँपालिका	60602
२५०	बारा	फेटा गाउँपालिका	20707	६२५	दैलेख	भैरवी गाउँपालिका	60603
२५१	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका	20708	६२६	दैलेख	ठाँटीकाँध गाउँपालिका	60604
२५२	बारा	करैयामाई गाउँपालिका	20709	६२७	दैलेख	आठबीस नगरपालिका	60605
२५३	बारा	बारागढी गाउँपालिका	20710	६२८	दैलेख	चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका	60606
२५४	बारा	आदर्श कोटवाल गाउँपालिका	20711	६२९	दैलेख	दुल्लु नगरपालिका	60607
२५५	बारा	सिम्रौनगढ नगरपालिका	20712	६३०	दैलेख	नारायण नगरपालिका	60608
२५६	बारा	पचरौता नगरपालिका	20713	६३१	दैलेख	भगवतीमाई	60609

सचिव

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय

क.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क.स	जिल्ला	पालिका	कोड
						गाउँपालिका	
२५७	बारा	महागढीमाई नगरपालिका	20714	६३२	दैलेख	डुङ्गेश्वर गाउँपालिका	60610
२५८	बारा	देवताल गाउँपालिका	20715	६३३	दैलेख	गुराँस गाउँपालिका	60611
२५९	बारा	सुवर्ण गाउँपालिका	20716	६३४	जाजरकोट	बारेकोट गाउँपालिका	60701
२६०	पर्सा	ठोरी (सुवर्णपुर) गाउँपालिका	20801	६३५	जाजरकोट	कुशे गाउँपालिका	60702
२६१	पर्सा	जिराभवानी गाउँपालिका	20802	६३६	जाजरकोट	जुनीचाँदे गाउँपालिका	60703
२६२	पर्सा	जगरनाथपुर गाउँपालिका	20803	६३७	जाजरकोट	छेडागाड नगरपालिका	60704
२६३	पर्सा	पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका	20804	६३८	जाजरकोट	शिवालय गाउँपालिका	60705
२६४	पर्सा	सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका	20805	६३९	जाजरकोट	भेरीमालिका नगरपालिका	60706
२६५	पर्सा	पर्सागढी नगरपालिका	20806	६४०	जाजरकोट	नलगाड नगरपालिका	60707
२६६	पर्सा	विरगन्ज महानगरपालिका	20807	६४१	रुकुम पश्चिम	आठबिसकोट नगरपालिका	60801
२६७	पर्सा	बहुदरमाई नगरपालिका	20808	६४२	रुकुम पश्चिम	सानीभेरी गाउँपालिका	60802
२६८	पर्सा	पोखरिया नगरपालिका	20809	६४३	रुकुम पश्चिम	बाँफिकोट गाउँपालिका	60803
२६९	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका	20810	६४४	रुकुम पश्चिम	मुसिकोट नगरपालिका	60804
२७०	पर्सा	धोबीनी गाउँपालिका	20811	६४५	रुकुम पश्चिम	त्रिवेणी गाउँपालिका	60805
२७१	पर्सा	छिपहरमाई गाउँपालिका	20812	६४६	रुकुम पश्चिम	चौरजहारी नगरपालिका	60806
२७२	पर्सा	पकाहा मैनपुर गाउँपालिका	20813	६४७	सल्यान	दार्मा गाउँपालिका	60901
२७३	पर्सा	बिन्दवासिनी गाउँपालिका	20814	६४८	सल्यान	कुमाख गाउँपालिका	60902
२७४	दोलखा	गौरिशंकर गाउँपालिका	30101	६४९	सल्यान	बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका	60903
२७५	दोलखा	बिगु गाउँपालिका	30102	६५०	सल्यान	सिद्ध कुमाख गाउँपालिका	60904
२७६	दोलखा	कालिन्चोक गाउँपालिका	30103	६५१	सल्यान	बागचौर नगरपालिका	60905
२७७	दोलखा	बैतेश्वर गाउँपालिका	30104	६५२	सल्यान	छत्रेश्वरी गाउँपालिका	60906
२७८	दोलखा	जिरी नगरपालिका	30105	६५३	सल्यान	शारदा नगरपालिका	60907
२७९	दोलखा	तामाकोशी गाउँपालिका	30106	६५४	सल्यान	कालिमाटी गाउँपालिका	60908
२८०	दोलखा	मेलुङ्ग गाउँपालिका	30107	६५५	सल्यान	त्रिवेणी गाउँपालिका	60909
२८१	दोलखा	शैलुङ० गाउँपालिका	30108	६५६	सल्यान	कपुरकोट गाउँपालिका	60910
२८२	दोलखा	भिमेश्वर नगरपालिका	30109	६५७	सुर्खेत	सिम्ता गाउँपालिका	61001
२८३	सिन्धुपाल्चोक	भोटेकोशी गाउँपालिका	30201	६५८	सुर्खेत	चिङ्गाड गाउँपालिका	61002
२८४	सिन्धुपाल्चोक	जुगल गाउँपालिका	30202	६५९	सुर्खेत	लेकबेशी नगरपालिका	61003
२८५	सिन्धुपाल्चोक	पाँचपोखरी थाङ०पाल गाउँपालिका	30203	६६०	सुर्खेत	गुर्भाकोट नगरपालिका	61004
२८६	सिन्धुपाल्चोक	हेलम्बु गाउँपालिका	30204	६६१	सुर्खेत	भेरीगंगा नगरपालिका	61005
२८७	सिन्धुपाल्चोक	मेलम्ची नगरपालिका	30205	६६२	सुर्खेत	बीरेन्द्रनगर नगरपालिका	61006
२८८	सिन्धुपाल्चोक	ईन्द्रावती गाउँपालिका	30206	६६३	सुर्खेत	बराहताल गाउँपालिका	61007
२८९	सिन्धुपाल्चोक	चौतारा साँगाचोकगढी नगरपालिका	30207	६६४	सुर्खेत	पञ्चपुरी नगरपालिका	61008
२९०	सिन्धुपाल्चोक	बलेफी गाउँपालिका	30208	६६५	सुर्खेत	चौकुने गाउँपालिका	61009
२९१	सिन्धुपाल्चोक	बाह्रबिसे नगरपालिका	30209	६६६	बाजुरा	हिमाली गाउँपालिका	70101

नेपाल सरकार

सचिव

क्र.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क्र.स	जिल्ला	पालिका	कोड
२९२	सिन्धुपाल्चोक	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	30210	६६७	बाजुरा	गौमुल गाउँपालिका	70102
२९३	सिन्धुपाल्चोक	लिसंखु पाखर गाउँपालिका	30211	६६८	बाजुरा	बुढीनन्दा नगरपालिका	70103
२९४	सिन्धुपाल्चोक	सुनकोशी गाउँपालिका	30212	६६९	बाजुरा	स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिका	70104
२९५	रसुवा	गोसाईकुण्ड गाउँपालिका	30301	६७०	बाजुरा	जगन्नाथ गाउँपालिका	70105
२९६	रसुवा	आमाछोदिङमो गाउँपालिका	30302	६७१	बाजुरा	बडिमालिका नगरपालिका	70106
२९७	रसुवा	उत्तरगया गाउँपालिका	30303	६७२	बाजुरा	खप्तड छेडेदहगाउँपालिका	70107
२९८	रसुवा	शुभ कालीका गाउँपालिका	30304	६७३	बाजुरा	बुढीगंगा नगरपालिका	70108
२९९	रसुवा	नौकुण्ड गाउँपालिका	30305	६७४	बाजुरा	त्रिवेणी नगरपालिका	70109
३००	धादिङ्ग	रुवी भ्याली गाउँपालिका	30401	६७५	बझाङ्ग	साइपाल गाउँपालिका	70201
३०१	धादिङ्ग	खनियाबास गाउँपालिका	30402	६७६	बझाङ्ग	बुंगल नगरपालिका	70202
३०२	धादिङ्ग	गंङ्गा जमुना गाउँपालिका	30403	६७७	बझाङ्ग	सूर्मा गाउँपालिका	70203
३०३	धादिङ्ग	त्रिपुरासुन्दरी गाउँपालिका	30404	६७८	बझाङ्ग	तालकोट गाउँपालिका	70204
३०४	धादिङ्ग	नेत्रावती डबजोङ गाउँपालिका	30405	६७९	बझाङ्ग	मष्टा गाउँपालिका	70205
३०५	धादिङ्ग	नीलकण्ठ नगरपालिका	30406	६८०	बझाङ्ग	जयपृथ्वी नगरपालिका	70206
३०६	धादिङ्ग	ज्वालामुखी गाउँपालिका	30407	६८१	बझाङ्ग	छबिस पाथिभरा गाउँपालिका	70207
३०७	धादिङ्ग	सिद्धलेक गाउँपालिका	30408	६८२	बझाङ्ग	दुर्गाथली गाउँपालिका	70208
३०८	धादिङ्ग	बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका	30409	६८३	बझाङ्ग	केदारस्युँ गाउँपालिका	70209
३०९	धादिङ्ग	गजुरी गाउँपालिका	30410	६८४	बझाङ्ग	बित्थडचिर गाउँपालिका	70210
३१०	धादिङ्ग	गल्छी गाउँपालिका	30411	६८५	बझाङ्ग	थलारा गाउँपालिका	70211
३११	धादिङ्ग	थाक्रे गाउँपालिका	30412	६८६	बझाङ्ग	खप्तडछान्ना गाउँपालिका	70212
३१२	धादिङ्ग	धुनीबेंशी नगरपालिका	30413	६८७	दार्चुला	व्याँस गाउँपालिका	70301
३१३	नुवाकोट	दुप्चेश्वर गाउँपालिका	30501	६८८	दार्चुला	दुहुँ गाउँपालिका	70302
३१४	नुवाकोट	तादी गाउँपालिका	30502	६८९	दार्चुला	महाकाली नगरपालिका	70303
३१५	नुवाकोट	सुर्यगढी गाउँपालिका	30503	६९०	दार्चुला	नौगाड गाउँपालिका	70304
३१६	नुवाकोट	बिदुर नगरपालिका	30504	६९१	दार्चुला	अपिहिमाल गाउँपालिका	70305
३१७	नुवाकोट	किस्पाङ्ग गाउँपालिका	30505	६९२	दार्चुला	मार्मा गाउँपालिका	70306
३१८	नुवाकोट	म्यगङ गाउँपालिका	30506	६९३	दार्चुला	शैल्यशिखर नगरपालिका	70307
३१९	नुवाकोट	तारकेश्वर गाउँपालिका	30507	६९४	दार्चुला	मालिकार्जुन गाउँपालिका	70308
३२०	नुवाकोट	बेलकोटगढी नगरपालिका	30508	६९५	दार्चुला	लेकम गाउँपालिका	70309
३२१	नुवाकोट	लिखु गाउँपालिका	30509	६९६	बैतडी	डीलासैनी गाउँपालिका	70401
३२२	नुवाकोट	पन्चकन्या गाउँपालिका	30510	६९७	बैतडी	दोगडाकेदार गाउँपालिका	70402
३२३	नुवाकोट	शिवपुरी गाउँपालिका	30511	६९८	बैतडी	पुर्चौडी नगरपालिका	70403
३२४	नुवाकोट	ककनी गाउँपालिका	30512	६९९	बैतडी	सुर्नया गाउँपालिका	70404

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय काठमाडौं

सचिव

क्र.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क्र.स	जिल्ला	पालिका	कोड
३२५	काठमाडौं	शंङ्खरापुर नगरपालिका	30601	७००	बैतडी	दशरथचन्द नगरपालिका	70405
३२६	काठमाडौं	कागेश्वरी मनहरा नगरपालिका	30602	७०१	बैतडी	पन्चेश्वर गाउँपालिका	70406
३२७	काठमाडौं	गोकर्णेश्वर नगरपालिका	30603	७०२	बैतडी	शिवनाथ गाउँपालिका	70407
३२८	काठमाडौं	बुढानिलकण्ठ नगरपालिका	30604	७०३	बैतडी	मेलौली नगरपालिका	70408
३२९	काठमाडौं	टोखा नगरपालिका	30605	७०४	बैतडी	पाटन नगरपालिका	70409
३३०	काठमाडौं	तारकेश्वर नगरपालिका	30606	७०५	बैतडी	सिगास गाउँपालिका	70410
३३१	काठमाडौं	नागार्जुन नगरपालिका	30607	७०६	डडेलधुरा	नवदुर्गा गाउँपालिका	70501
३३२	काठमाडौं	काठमाण्डौ महानगरपालिका	30608	७०७	डडेलधुरा	अमरगढी नगरपालिका	70502
३३३	काठमाडौं	किर्तिपुर नगरपालिका	30609	७०८	डडेलधुरा	अजयमेरु गाउँपालिका	70503
३३४	काठमाडौं	चन्द्रागिरी नगरपालिका	30610	७०९	डडेलधुरा	भागेश्वर गाउँपालिका	70504
३३५	काठमाडौं	दक्षिणकाली नगरपालिका	30611	७१०	डडेलधुरा	परशुराम नगरपालिका	70505
३३६	भक्तपुर	चाँगुनारायण नगरपालिका	30701	७११	डडेलधुरा	आलिताल गाउँपालिका	70506
३३७	भक्तपुर	भक्तपुर नगरपालिका	30702	७१२	डडेलधुरा	गन्यापधुरा गाउँपालिका	70507
३३८	भक्तपुर	मध्यपुर थिमी नगरपालिका	30703	७१३	डोटी	पुर्विचौकी गाउँपालिका	70601
३३९	भक्तपुर	सूर्यविनायक नगरपालिका	30704	७१४	डोटी	सायल गाउँपालिका	70602
३४०	ललितपुर	महालक्ष्मी नगरपालिका	30801	७१५	डोटी	आदर्श गाउँपालिका	70603
३४१	ललितपुर	ललितपुर महानगरपालिका	30802	७१६	डोटी	शिखर नगरपालिका	70604
३४२	ललितपुर	गोदावरी नगरपालिका	30803	७१७	डोटी	दिपायल सिलगढी नगरपालिका	70605
३४३	ललितपुर	कोन्ज्योसोम गाउँपालिका	30804	७१८	डोटी	के.आई.सिं. गाउँपालिका	70606
३४४	ललितपुर	महाङ्काल गाउँपालिका	30805	७१९	डोटी	बोगटान फुड्सिल गाउँपालिका	70607
३४५	ललितपुर	बागमती गाउँपालिका	30806	७२०	डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका	70608
३४६	काभ्रेपलान्चोक	चौरीदेउराली गाउँपालिका	30901	७२१	डोटी	जोरायल गाउँपालिका	70609
३४७	काभ्रेपलान्चोक	भुम्लु गाउँपालिका	30902	७२२	अछाम	पंचदेवल विनायक नगरपालिका	70701
३४८	काभ्रेपलान्चोक	मण्डन देउपुर नगरपालिका	30903	७२३	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका	70702
३४९	काभ्रेपलान्चोक	बनेपा नगरपालिका	30904	७२४	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका	70703
३५०	काभ्रेपलान्चोक	धुलिखेल नगरपालिका	30905	७२५	अछाम	साँफेबगर नगरपालिका	70704
३५१	काभ्रेपलान्चोक	पाँचखाल नगरपालिका	30906	७२६	अछाम	चौरपाटी गाउँपालिका	70705
३५२	काभ्रेपलान्चोक	तेमाल गाउँपालिका	30907	७२७	अछाम	मंगलसेन नगरपालिका	70706
३५३	काभ्रेपलान्चोक	नमोबुद्ध नगरपालिका	30908	७२८	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका	70707
३५४	काभ्रेपलान्चोक	पनौती नगरपालिका	30909	७२९	अछाम	कमलबजार नगरपालिका	70708
३५५	काभ्रेपलान्चोक	बेथानचोक गाउँपालिका	30910	७३०	अछाम	ढकारी गाउँपालिका	70709
३५६	काभ्रेपलान्चोक	रोशी गाउँपालिका	30911	७३१	अछाम	तुर्माखाँद गाउँपालिका	70710
३५७	काभ्रेपलान्चोक	महाभारत गाउँपालिका	30912	७३२	कैलाली	मोहन्याल गाउँपालिका	70801
३५८	काभ्रेपलान्चोक	खानीखोला गाउँपालिका	30913	७३३	कैलाली	चुरे गाउँपालिका	70802
३५९	रामेछाप	उमाकुण्ड गाउँपालिका	31001	७३४	कैलाली	गोदावरी नगरपालिका	70803
३६०	रामेछाप	गोकुलगङ्गा गाउँपालिका	31002	७३५	कैलाली	गौरीगंगा नगरपालिका	70804

सचिव

क्र.स.	जिल्ला	पालिका	Code	क्र.स	जिल्ला	पालिका	कोड
३६१	रामेछाप	लिखु तामाकोशी गाउँपालिका	31003	७३६	कैलाली	घोडाघोडी नगरपालिका	70805
३६२	रामेछाप	रामेछाप नगरपालिका	31004	७३७	कैलाली	बर्दगोरिया गाउँपालिका	70806
३६३	रामेछाप	मन्थली नगरपालिका	31005	७३८	कैलाली	लम्कि चुहा नगरपालिका	70807
३६४	रामेछाप	खाँडादेवी गाउँपालिका	31006	७३९	कैलाली	जानकी गाउँपालिका	70808
३६५	रामेछाप	दोरम्बा गाउँपालिका	31007	७४०	कैलाली	जोशीपुर गाउँपालिका	70809
३६६	रामेछाप	सुनापती गाउँपालिका	31008	७४१	कैलाली	टिकापुर नगरपालिका	70810
३६७	सिन्धुली	दुधौली नगरपालिका	31101	७४२	कैलाली	भजनी नगरपालिका	70811
३६८	सिन्धुली	फिक्कल गाउँपालिका	31102	७४३	कैलाली	कैलारी गाउँपालिका	70812
३६९	सिन्धुली	तीनपाटन गाउँपालिका	31103	७४४	कैलाली	धनगढी उपमहानगरपालिका	70813
३७०	सिन्धुली	गोलन्जोर गाउँपालिका	31104	७४५	कञ्चनपुर	कृष्णपुर नगरपालिका	70901
३७१	सिन्धुली	कमलामाई नगरपालिका	31105	७४६	कञ्चनपुर	शुक्लाफाँटा नगरपालिका	70902
३७२	सिन्धुली	सुनकोशी गाउँपालिका	31106	७४७	कञ्चनपुर	बेदकोट नगरपालिका	70903
३७३	सिन्धुली	घ्याङलेख गाउँपालिका	31107	७४८	कञ्चनपुर	भिमदत्त नगरपालिका	70904
३७४	सिन्धुली	मरिण गाउँपालिका	31108	७४९	कञ्चनपुर	महाकाली नगरपालिका	70905
३७५	सिन्धुली	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	31109	७५०	कञ्चनपुर	लालझाडी गाउँपालिका	70906
			31201	७५१	कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका	70907
			31202	७५२	कञ्चनपुर	बेलौरी नगरपालिका	70908
			31203	७५३	कञ्चनपुर	बेलडाँडी गाउँपालिका	70909

सचिव

अनुसूची-१०(ख)

दफा १५ को उपदफा (१) खण्ड (क) संग सम्बन्धित

<u>अनुदानको मल प्राप्त गर्न योग्य कृषकको विवरण</u>

<u>(स्थानीय तहले तयार गर्ने)</u>

स्थानीय तहको नाम :

जिल्ला:

क्र. स.	कृषक कोड	कृषकको नाम	ठेगाना	खेतियोग्य जमिनको क्षेत्रफल (तराई र भित्रि मधेश- कठ्ठा पहाड- रोपनी)	मल प्रयोग हुने मूख्य बालीहरु	कैफियत

नामथरः

पदः

मितिः

हस्ताक्षरः

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसूची-११

(दफा १६ को उपदफा (५) सँग सम्बन्धित)

विक्रेताले कृषकलाई मल बिक्री गर्दा जारी गर्ने बिलको ढाँचा

<table>
<tr><td></td><td colspan="4">................
(विक्रेताको नाम, ठेगाना, छाप)
दर्ता नः ....
स्थायी लेखा नं...........

विल नं. ....
क्रेताको नाम, ठेगाना र सम्पर्क नं. .... मितिः ....</td></tr>
<tr><td>क्र. सं.</td><td>मलको विवरण</td><td>बिक्री दर
(रु./कि.ग्रा. वाबोरा)</td><td>परिमाण
(कि.ग्रा.वाबोरा)</td><td>जम्मा मूल्य रु.</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

अक्षेरुपी...

कृषकको सहीः

विक्रेताको सहीः

सचिव

अनुसूची-१२

(दफा १६ को उपदफा (६) सँग सम्बन्धित)

विक्रेताले कायम गर्नुपर्ने स्टक खाताको ढाँचा

....

(विक्रेताको नाम, ठेगाना, छाप)

दर्ता नः...........

स्थायी लेखा नं..............

मलको खरीद/बिक्री विवरण खाता

मिति	युरीया परिमाण केजी			डि.ए.पि. परिमाण केजी			पोटास परिमाण केजी			विक्रेताको दस्तखत
	खरीद	बिक्री	जम्मा बाँकी	खरीद	बिक्री	जम्मा बाँकी	खरीद	बिक्री	जम्मा बाँकी	

पेश गर्ने विक्रेताको हस्ताक्षरः ....

प्रमाणीत गर्ने स्थानीय तहको अधिकारीकोः-

नामथरः

पदः

हस्ताक्षर र छापः ....

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

अनुसूची-१३

(दफा २४ को उपदफा (२) र दफा २८ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)

प्रदेश समिति र स्थानीय समितिले पेश गर्नुपर्ने त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

आर्थिक बर्षः ....

अवधिः .... महिना देखी .... महिना सम्म

इकाईः के.जी.

क.सं.	विवरण (मलको किसिम)	यस त्रैमासिकमा प्रदेश/स्थानीयतहमा प्राप्त परिमाण	यस त्रैमासिकमा प्रदेश/स्थानीयतहमा बिक्री परिमाण	यस त्रैमासिक सम्म प्रदेश/स्थानीयतहमा प्राप्त परिमाण	यस त्रैमासिक सम्म प्रदेश/स्थानीयतहमा बिक्री परिमाण	प्रदेश कार्यालयको/ स्थानीयतहको औषत बिक्री मुल्य(रू प्रति के.जी.)	कैफियत
१	युरीया						
२	डि.ए.पी.						
३	पोटास						
४	अन्य भए खुलाउने						
	जम्मा						

नामथरः

छापः

पदः

मितिः

हस्ताक्षरः

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

[β]अनुसूची -१४

(दफा ६ को उपदफा (३) सँग सम्बन्धित)

अनुसन्धान केन्द्र, फार्म केन्द्र, विश्व विद्यालय, क्यापसले अनुसन्धान तथा परीक्षण एंव बीउ तथा बाली उत्पादनका लागि बफर स्टकको मल माग गर्ने फारामको ढाँचा

नाम :

ठेगाना:

क्र. स.	मल उपयोगको प्रयोजन	क्षेत्रफल	सिफारीस मात्रा			कुल माग गरिएको परिमाण	कैफियत
			युरीया परिमाण (केजी/ हे.)	डि.ए.पि. परिमाण (केजी/ हे.)	पोटास परिमाण (केजी/ हे.)		
१						१. युरीया २. डि.ए.पि ३. पोटास	

सिफारिस गर्ने प्रमुख अधिकारी

नाम थर:

पद:

हस्ताक्षर र छाप: ....

[β] पहिलो संशोधन द्वारा थप ।

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

सचिव

β अनुसूची -१५

(दफा ६ को उपदफा (६) सँग सम्बन्धित)

<u>प्रदेश मन्त्रालयले बफर स्टकको मल माग गर्ने फारामको ढाँचा</u>

नाम :

ठेगाना:

क्र.स.	मल उपयोग हुने वाली	क्षेत्रफल	मलको परिमाण			
			युरीया परिमाण (मे.ट)	डि.ए.पि. परिमाण (मे.ट)	पोटास परिमाण (मे.ट)	कैफियत

<u>संलग्न गर्नुपर्ने कागजात:</u>

१.सम्बन्धित पालिकाले गरेको मल माग विवरण ।

२. प्रदेश समितिको निर्णय ।

β पहिलो संशोधन द्वारा थप ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव

[β]अनुसूची -१६

(दफा ६ को उपदफा (९) सँग सम्बन्धित)

मल वितरक कम्पनीले बफर स्टकबाट बिक्री वितरण गरेको मलको एकमुष्ट विवरण तयार गर्ने फारामको ढाँचा

मल वितरक कम्पनीको नाम:

त्रैमासिक: (...............देखि.............. सम्म)

क्र.स	परिचालन विवरण	युरीया परिमाण (मे.ट)	डि.ए.पि. परिमाण (मे.ट)	पोटास परिमाण (मे.ट)	कैफियत
१.	अनुसन्धान केन्द्र, फार्म केन्द्र, विश्व विद्यालय, क्यापसलाई बिक्री वितरण गरेको मल				
	१.१				
	१.२				
२.	प्रदेश मन्त्रालयको समन्वयमा बिक्री वितरण गरेको मल				
	२.१ विक्रेताको नाम, ठेगाना				
	२.२				
३.	मल वितरक कम्पनीको बीजबृद्धि कार्यक्रमका लागि परिचालन गरेको मल				
४	उपदफा (७) बमोजिम समितिको निर्णय अनुसार बिक्री वितरण गरिएको मल				

[β] पहिलो संशोधन द्वारा थप ।

नेपाल सरकार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सचिव